

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

VIII.

Tilastollisia Tauluja Suomen Sokioista

vuonna 1873.

(Statistique des aveugles en 1873).

—X—

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

VIII.

Tilastollisia Tauluja Suomen Sokioista

vuonna 1873.

(Statistique des aveugles en 1873).

HELSINGISSÄ,

Keisarillisen Senatin kirjapainossa, 1877.

17521

Sisältö.

Tekstiä siv. 1—10.

Tauluja.

1. Sokeain ja silmäpuolten lukumäärä itsekussakin Suomen Evankelis-Lutherilaisessa seurakunnassa v. 1873 „ 2.
 2. Sokeita molemmilta silmiltä, jaettuina syntymävuoden, sukupuolen ja siviilisäädyn mukaan „ 36.
 3. Kokonansa ja puoleksi sokeita molemmilta silmiltä, jaettuina säädyn ja ammatin mukaan v. 1873 „ 43.
 4. Kokonansa ja puoleksi sokeita molemmilta silmiltä, jaettuina varallisuuden ja sivistysmäärän mukaa „ 44.
 5. Ikä milloin sokeus on ilmaantunut „ 45.
 6. Niiden tapausten lukumäärä, joissa olot molemmilta silmiltä sokean suvussa ovat tunnetut ja kuinka monessa tapauksessa myöskin sokeita sukulaisia löytyy „ 46.
- Vertaileva taulu rahoista, mitoista ja painoista „ 47.

Table des matières:

Texte pag. 1—10.

Tableaux.

1. Nombre des aveugles et des borgnes dans les paroisses Luthériennes de la Finlande en 1873 „ 2.
 2. Aveugles rangés par âges, par sexe et par état civil „ 36.
 3. Aveugles rangés par état social et par profession „ 43.
 4. Aveugles et demi-aveugles classés selon leur condition et leur degré d'instruction „ 44.
 5. Aveugles classés selon l'âge, auquel l'infirmité est survenue „ 45.
 6. Nombre de cas, où il y a deux ou plusieurs aveugles d'une même famille, par province „ 46.
- Tableau comparatif des monnaies, mesures et poids „ 47.

Sittenkuin Suomenmaan valtiopäivillä vuonna 1872 kokoontuneet Säädyt olivat lausuneet toivovansa että, maamme sokeiden opetuksen vaurastumiseen katsoen, täydellinen ja tarkka tilasto sokioista toimitettaisiin, näki Keisarillinen Senati hyväksi 13 p. Maaliskuuta 1873 käskää Tilastollisen Toimiston ryhtyä semmoisen tilaston valmistamiseen sekä neuvoi samalla Toimistoa tähän tarvittavien aineiden saamista varten kääntymään maamme Tuomiokapitulein puoleen pyynnöllä, että heidän myötävaikutuksellansa tarpeelliset alkutiedot hankittaisiin asianomaisten kirkkoherranvirastojen kautta. Tämän johdosta pidettiin kohta Toimistossa huolta siitä, että riittävä määrä kaavablanketteja painettiin, joihin pantiin seuraavat kolumnit: 1) henkilön nimi, 2) sukupuoli, 3) syntymävuosi, 4) syntymäpaikka, 5) kieli, 6) sivilisääty, 7) sääty eli säätyluokka, 8) varallisuudensuhteet, 9) saadun opetuksen laatu, 10) näkövoiman määrä, 11) josko, molemmat vai ainoastansa oikea tai vasen silmä on sokea, 12) sokeuden syy, 13) ikä milloin sokeus ilmaantui, 14) löytyykö sokean lähimmäisissä sukulaisissa sokeita, sekä mitkä? Tiedoksi kaavablanketin täyttämässä oli myöskin sen takapuolelle pantu selityksiä, joiden tarkoitus oli estää kaikkea kenties syntyvää väärää käsitystä eri nimitysten merkityksestä. Näistä selityksistä lienee seuraavat tähänkin otettavat, koska ne sisältävät tarkemman määräyksen muutamista tauluissa löytyvistä päällekirjoituksista:

2 § (5:nteen kolumniin). „Tässä ilmoitetaan se kieli, joka on henkilön sivistys- ja tavallinen puhekieli, s. t. s. äidinkieli, huolimatta siitä puhuuko hän sen ohessa yhtä tai useampia muita kieliä.“

3 § (7:nteen kolumniin). „Jos sokealla itsellä ei ole ollut mitään virkaa tahi ammattia, niin hän ilmoitetaan isänsä tahi puolisonsa säätyä myöten (esim. talonpojanpoika, torpparintytär, loisenvaimo y. m.).“

4 § (8:nteen kolumniin). „Olojen mukaan luetaan itsekukin johonkuhun seuraavista luokista: Varakas, Toimeentuleva taikka Köyhä.“

5 § (9:nteen kolumniin). „Saadun opetuksen laatu merkitään jollakin numeroista 1, 2, 3 tai 4, ja tietää 1 ei mitään; 2 välttävää kristinoppia, ilman siihen yhdistettyä lukemisen ja kirjoittamisen taidotta; 3 lukemisen ja kirjoittamisen taitoa ynnä muuten melkein kansakoulun tietoja ja 4 sivistystä yli viimeksimainitun määrän.“

6 § (10:nteen kolumniin). „Näkövoiman määrä merkitään lauseella *kokonansa sokea*, kun ei mitään näkövoimaa ole jälillä tahi silmä ehkä vielä voipi eroittaa päivää yöstä, taikka *puoleksi sokea*, kun joku enempi näkövoiman määrä löytyy tallella, mutta silmä ei kuitenkaan jaksa eroittaa paksumpaa pranttia.“

7 § (12:nteen kolumniin). „Syiksi sokeuteen saatetaan ilmoittaa seuraavat asiat: Syntyminen, tauti, tapaturma, ulkonainen väkivalta, vanhuus.“

Edellämainittua kaavablankettia, jonka päällekirjoitus kuului „Luettelo niistä henkilöistä N. N. seurakunnassa N. N. läänissä, joita sokeus vaivaa taikka joiden näkövoima on niin heikontunut, ett'eivät voi lukea paksumpaa pranttia, 00 vuoden lopussa“, lähetettiin tämän jälkeen tarpeellinen määrä eksemplaria kaikille Tuomiokapituleille, näiden kautta sittemmin toimitettavaksi joka seurakunnalle. Mukaan-liitetyllä, 2 p. Heinäkuuta sanottuna vuonna laaditulla kirjeellä Tilastollinen Toimisto sen ohessa pyysi Tuomiokapituleilta, että nyt anotut tiedot annettaisiin samalla aikaa kuin kuolevaisuudentaulut sekä että ne kirjoitettaisiin oloja myöten 31 p. seuraavaa Joulukuuta.

Johtopäätökset mainitulla tavalla kootuista aineista vuodelta 1873 ovat yhteen-asetet seuraavissa taulujaksoissa. Numerotiedot koskevat, kuten näkyy siitä mitä ylhäällä on lausuttu, ainoastansa Suomen evankelis-lutherilaiseen väestöön.

Kauvan on pidetty myönnettynä tosi-asiana, että sokeus ja silmätaudit ovat verrattain enemmän levinneet Suomessa kuin useimmissa muissa Euroopan maissa. Mitään varmoja tietoja tästä ei kuitenkaan ylipäänsä ole ollut olemassa, koska Suomen väkitauluksesta, kuten tunnettu on, on puuttunut kolumneja niiden henkilöihin ylös- ja alaspanemista varten, joita kovemmat ruumiin- ja sielunviat vaivaavat. Eipä kirkonkirjoihinkaan ole näiden asiain ylös- ja alaspaneminen niemen-omaan käsketty, vaikka täytyy otaksua itsestensä selväksi että ne syyt, jotka estävät avioliittoon menemästä (esim. mielenheikkous) tahi tarpeellista lukutaitoa saavuttamasta (esim. sokeus ja kuuromykkyys), ovat kirkollisille virastoille ilmoitetut ja siis kirjaankin pannut, johdatukseksi mainetodistusten ulosantamisessa. Ensimmäinen koe Suomen sokeiden todellisen lukumäärän selville saamiseksi tapahtui vuonna 1865, jolloin lääkintölaitosten päätirehtööri kiertokirjeellä 17 p:ltä Tammikuuta käski kaikkien lääninlääkärien ottaa vuosikertomuksiinsa tietoja heikkomielisten ja sokeiden lukumäärästä itsekussakin piirikunnassa. Tämän johdosta sisääntulleet tiedot ovat summittaisin yhteen-asetetut lääkintölaitosten ylläpidon alamaaisessa kertomuksessa viimeksimainitulta vuodelta siv. 309, ja näiden tietojen mukaan löytyi silloin maassamme kokonansa sokeita henkilöitä 5,187 ja puoleksi sokeita 7,616. Niitä luetteloita, joihin vastamainitut tiedot perustuvat, liikkein tarkastettaissa, huomataan kuitenkin että yksisilmäisetkin henkilöt eli silmäpuolet ovat niissä otetut lukuun*). Tiedot, jotka ovatkin kootut ihan oftalmologilliselta kannalta, kadottavat tämän kautta tässä summittaisessa muodossansa kaiken käytännöllisen arvon sen yhteiskunnallisen kysymyksen suhteen, jonka valaiseminen on sokeiden tilaston varsinainen tarkoitus. Tämä tilasto rajoittuu nimittäin ainoastansa todellisesti sokeihin eli semmoisiin henkilöihin, jotka ovat näkövoimaa vailla ja tästä syystä tarvitsevat erityistä hoitoa yhteiskunnalta. Silmäpuolet sekä silmätautiset, jotka näkevät, ovat siis ulkopuolella sokeiden tilaston varsinaista alaa.

Että tähän vihkoon kumminkin on otettu tietoja silmäpuolistakin, on tullut siitä tahdosta, että mitä täydellisimmillä tosi-asioilla voitaisiin selvittää niitä oloja, jotka ovat matkaansaattaneet aivan monta silmätaudin ja sokeuden tapausta maassamme. Ylimalkain sokeus nimittäin on vika, jota verrattain harvoin huomataan syntyperäiseksi. Tavallisesti se on myöhemmin saatu, ja toisinaan se seuraa, ilman edellistä tauditta taikka muutta näkyvää syytä, korkeaa ikää. Sen vuoksi on katsottu tarpeelliseksi, että tämä Suomen sokeiden tilaston ensimmäinen koe sisältäisi tietoja niidenkin henkilöiden lukumäärästä, joita osittainen sokeus vaivaa, varsinkin kun syyt tähän tavallisesti ovat samat kuin täydelliseen sokeuteen ja siis enennetyn tapausten määrän kautta tietysti paremmin astuvat esiin. Ei kuitenkaan tietoja silmäpuolista, jotka muuten on saatu vähemmän täydellisesti, ole pantu muihin tauluihin kuin ensimmäiseen, joka sisältää yltä-yleisten katsauksen sokeuteen itsekussakin seurakunnassa. Molemmilta silmiltä sokeista ovat ne kuitenkin siinä tarkoin erotetut, eikä niitä myöskään ole otettu lukuun missään seuraavassa laskussa.

Tietojen summittainen yhteen-asettaminen vastamainitussa taulussa n:o 1 osoittaa, että sokeiden henkilöiden lukumäärä vuoden 1873 lopussa teki Suomen lutherilaisissa seurakunnissa 7,959 eli keskimäärin kutakin 10,000 asujanta kohti 43,78. Näkövoima oli kaikissa näissä niin heikontunut, että ne eivät voineet lukea paksumpaa pranttia, mutta kuitenkin erilainen, siten että 3,891 oli kokonansa sokeita ja loput eli 4,068 puoleksi sokeita. Eri läänien suhteen ne jakaantuivat seuraavalla tavalla:

*) Luettelot ovat, tehdystä pyynnöstä, suosiollisesti jätetyt allekirjoittaneen läpikatsottaviksi.

	Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Aveugles et demi-aveugles ensemble.</i>			
	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Summa. Total.	Luku kokonansa sokeita 10,000 asu- jamen suhteen. Rapport pour 10,000 habitants.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Summa. Total.	Luku kokonansa ja puoleksi sokei- ta 10,000 asujamen suhteen. Rapport pour 10,000 habitants.
	Uudenmaan lääni	72	132	204	11,73	149	257	406
Turun ja Porin lääni	163	307	470	15,17	376	632	1,008	32,53
Hämeenlinnan „	149	308	457	23,47	290	666	956	49,11
Wiipurin „	223	428	651	25,87	417	769	1,186	47,13
Mikkelin „	131	279	410	25,52	311	591	902	56,16
Kuopion „	186	474	660	29,60	385	883	1,268	56,88
Waasan „	145	321	466	14,79	314	684	998	31,69
Oulun „	207	366	573	30,31	425	810	1,235	65,33
Koko maassa	1,276	2,615	3,891	21,41	2,667	5,292	7,959	43,78

Vaikka sokeiden tilastoa ylipäänsä ei vielä ole paljon viljelty ja sen johtopäätökset niin muodoin ovat jotenkin epävakaasia, on kuitenkin arveltu tehtyjen vaarinottamusten nojalla voitavan päättää, että sokeiden suhta on vähin niissä maissa, jotka sijaitsevat lauhkeassa vyöhykkeessä, vaan että se lisäytyy kuta enemmän lähestytään kylmää tahi kuumaa vyöhykettä. Epätietoista lienee sentään, josko ilman-ala suorastansa voidaan katsoa tähän syyksi. Vallan selvää on nimittäin, että sokeuden lukuisuus myöskin on likeisessä yhteydessä kansan sivistys-olojen kanssa, sekä että tuo verrattain suuri lukumäärä sokeita esim. Lappalaisissa epäilemättä on melkoiseksi osaksi sanottava lähteneeksi heidän elämänlaadustansa sekä siitä, että asuvatten ahtaissa, siivottomissa ja savuisissa kodissa. Josko ja missä määrässä maiden geografinen erilaisuus sekä kansojen rotu- ja suku-olot, ulkomuoto ja silmäin väri y. m. vaikuttavat sokeuteen, on niin ikään vielä selittämättä. Kuitenkin tarkemmin valaistaksemme missä suhteessa Suomen sokeiden lukuisuus on muiden maiden sokeiden lukuisuuteen, otamme tähän seuraavat tiedot, hankitut virallisista tilastollisista teoksista sekä koskevat niihin vuosiin, jotka sulkumerkkien sisällä ovat asetetut maiden nimien viereen.

	Luku sokioita. <i>Aveugles.</i>			
	Sexe masculin. Miehenpuolta.	Sexe féminin. Vaimonpuolta.	Summa. Total.	10,000 asujamen suhteen. Rapport pour 10,000 habitants.
	Alankomaat (1869) (<i>Pays-Bas</i>)	878	715	1,593
Baadi (1871) (<i>Bade</i>)	423	343	766	5,3
Tanskanmaa (1870) (<i>Danemark</i>)	577	672	1,249	7,0
Ruotsi (1870) (<i>Suède</i>)	1,546	1,813	3,359	8,06
Saksi (1871) (<i>Saxe-Royale</i>)	1,043	994	2,037	8,1
Bajeri (1871) (<i>Bavière</i>)	1,947	2,051	3,998	8,2
Ranskanmaa (1866) (<i>France</i>)	17,730	14,238	31,968	8,4

	Luku sokioita. <i>Aveugles.</i>			10,000 asujamen suhteen. Rapport pour 10,000 habitants.
	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Summa. Total.	
Mecklenburg - Schwerin (1867) (<i>Mecklenbourg-Schwèrin</i>)	224	255	479	8,5
Preussi (1871) (<i>Prusse</i>)	11,066	11,912	22,978	9,3
Italia (1861) (<i>Italie</i>)	11,819	8,933	20,752	9,5
Unkari (1870) (<i>Hongrie</i>)	9,800	8,723	18,523	12,0
Norjä (1865) (<i>Norvège</i>)	1,098	1,222	2,320	13,6

Ei yhdelläkään ainolla nyt luetelluista maista siis ole likimainkaan niin suuri suhteellinen määrä sokeita kuin Suomella. Norjä, joka on meitä lähinnä, lukee keskimäärin 10,000 asujamen suhteen ainoastaan 13,6 kokonansa sokeata, sillä välin kuin meidän maamme sen sijaan lukee 21,4*) Kaikista tunnetuista maista tiettävästi vaan Islannin saari lukee vielä suuremman määrän sokeita. Saaren 70,000 asujamasta löytyi nimittäin väenlaskussa vuonna 1870 yli 160 sokeata, s. t. s. sokeiden suhta 10,000 asujanta kohti oli 26.

Ennen kuin lähemmäs etsimään syytä siihen surulliseen etevään sijaan, jonka Suomi, yllämainittuun tosi-asiain mukaan, saapi Euroopan maiden joukossa sokeiden lukuisuuteen katsoen, tahdomme ensinnä kääntää huomiota niihin ikävuosiin, joilla tämä vika enimmäkseen tavataan. 100 sokeasta oli:

	<i>Aveugles par âges. Rapport pour 100.</i>			
	Suomessa.	Ruotsissa.	Norjassa.	Bajerissa.
10 vuotta nuorempia	2,19	2,53	3,97	4,5
10—20 vuoden ikäisiä	3,38	9,65	5,69	5,1
20—60 „ „	48,13	39,92	27,02	35,5
60 vuotta vanhempia	46,30	47,90	63,32	54,9

Korkeammat ikäluokat niin muodoin ovat ne, joihin kaikissa näissä maissa, vaikka vähän eri suhteessa, useimmat sokeat kuuluvat. Lapsuuden ijällä tämä vika on verrattain harvinainen. Jo tämä asia osottaa, että sokeus useimmissa tapauksissa on myöhemmin saatu sekä että syyt siihen sentähden varsinaiseksi osaksi voivat löytyä ulkonaisissa, suvusta ja syntyperäisestä ruumiinrakennuksesta riippumattomissa oloissa. Ne tiedot, jotka ovat saadut sokeuden syistä ja jotka ovat alhaalla yhteen-asetetut, näyttävät, että 3,312 ilmoitetusta kokonaisen sokeuden tapauksesta Suomessa 207 eli 6,2 % oli syntyperäistä. Jos sama suhta otaksutaan niillekin sokeille, joista tietoja nyt mainitussa katsannossa puuttuu, tullaan siihen päätökseen, että 100,000 maassamme elävästä henkilöstä ainoastansa 13 tahi 14 on sokeana syntynyt sekä että 200 on saanut tämän vian enemmän tai vähemmän edistyneellä ijällä. Muiden maiden kokemus osottaa myöskin pää-asiassa samaa, eli että sokeana syntyneiden lukumäärä ylimalkain vaan tekee vähäisen murto-osan sokeiden koko summassa. Niinpä oli 100 sokeasta Bajerissa (vuonna 1840) 11,7 ja Ranskanmaalla 15 syntynyt tällä vialla. Viimeksimainitussa valtakunnassa luettiin siis keskimäärin 100,000 asujamen suhteen 12 à 13 sokeana syntynyttä, s. t. s. melkein yhtä monta kuin Suomessa, sillä välin kuin sen sijaan niiden

*) Että puoleksi sokeita ei ole otettu lukuun ylläseisovien maiden summiin, saanee otaksua varmaksi.

henkilöin lukumäärä, jotka jälkeenpäin ovat kadottaneet näkövoimansa, oli sanotussa maassa verrattain vaan kolmas osa siitä mitä se oli täällä. Ylimalkain ei voi niiden harvojen tietojen nojalla, joita muista maista löytyy siitä iästä, milloin sokeus on ilmaantunut, varmuudella päättää, josko syntyperäistä sokeutta tavataan Suomessa paljoo lukuisamassa määrässä kuin muualla. Mikä sitä vastoin jää kieltämättömäksi, on että Suomen kansa enemmän kuin useimmat muut meidän maan-osassamme näkyy olevan silmätautien ja niiden matkaansaattaman näkövoiman-häviön alaisena.

Lääketieteen viljelijäin, erittäinkin oftalmologein, asia on tarkemmin tutkia ja selvittää kaikkia niitä syitä, joiden yhteisestä vaikutuksesta tämä meille epäsuotuisa seikka on seurauksena. Yksi syy, joka vallan selvästi tässä paljon painaa ja on sangen ilmeinen, on, kuten jo mainittiin, kansan elämänlaatu. Asuinhuoneiksi käytetään tosin tätä nykyä harvoin sekä vaan muutamissa sivistyksen edistymisen suhteen takapajulla olevissa paikoissa savupirttejä, joidenka haitallista vaikutusta näkimiin ei tarvinne toteen näyttää. Mutta noiden savupirttien verrannollinen harvalukuisuus se onkin, joka tekee että niitä luultavasti ei saata katsoa niin tärkeäksi syyksi sokeuden lukuisuuteen Suomessa kuin tuo yleinen ja monasti liiallisiin menevä kuumien löylykylpyjen käyttäminen tuulenuokoisissa, savulla täytenä saunoissa. Silmäys myötäseuraavaan karttaan osottaakin kohta, että sokeuden lukuisuus on suurin niissä maan-äärissä, esim. Hämeessä, Savossa, Karjalassa sekä Oulun läänin sisä- ja pohjois-osissa, jossa tämä tapa on enimmin tavattava. Toiselta puolen taas huomataan, että rannikkolaisten parissa ja varsinkin näiden ruotsinkielisessä osassa, joka viljelee löylykylpyjä paljoo niukemmin, suhteellinen määrä sokeita myöskin on paljoo vähempi. Paitsi nyt sanottua löylykylpyjen käyttämistä, on myöskin puimista kuumissa, savuisissa ja tomuisissa riihissä syys- ja talvis-aikana sekä kaskenpolttoa kesä-aikana kuullut mainittavan joinkin määrin tehokkaiksi syiksi sangen moneen silmätaudin ja siitä seuraavan sokeuden tapaukseen. Kun sokeuden lukuisuutta Suomessa verrataan sokeuden lukuisuuteen Ruotsissa ja muistetaan, että viimeksimainitussa maassa sekä suomalaiset saunat ja riihet ovat tuntemattomia että kaskenpoltto melkein kokonansa poisheitetty, ei voi sitä suurta erilaisuutta, jota nämä molemmat maat mainitussa suhteessa osottavat, paljon lukea muun kuin juuri näiden meille omituisten tapojen ja laitosten tuottamaksi. Senpä vuoksi onkin aika käsissä että yleinen huomio käännetään tähän aineeseen, jotta niin hyvin saunojemme ja riihiemme soveliaampi rakentaminen kuin myös suurempi varovaisuus väestössä tekisivät jos mahdollista nämä syyt aivan useiden meikaläisten maalliseen turmioon ja kurjuuteen tyhjiksi.

Tarkemmin valaistaksemme missä mitassa nyt mainitut asianhaarat ovat kartuttaneet sokeiden lukumäärän enentymistä maassamme, panemme tähän seuraavan summittaisen taulun ilmoitetuista sokeuden syistä:

Causes de l'infirmité.

	Sokeita synty- misestä. <i>Naissance.</i>	Rupulitau- distä. <i>Par suite de varirole.</i>	Silmätaudista y. m. <i>Par suite de mala- dies des yeux etc.</i>	Vanhuudesta. <i>Vieillesse.</i>	Ulkonaisen väki- vallan kautta. <i>Violence.</i>	Tapaturman kautta. <i>Par, accidents.</i>	Ilmoittamatto- masta syystä. <i>Causes inconnues.</i>
Uudenmaan lääni	7	12	105	28	3	13	36
Turun ja Porin lääni . .	37	17	259	63	4	19	71
Hämeenlinnan „ . .	27	11	291	72	—	10	46
Wiipurin „ . .	27	10	473	53	8	9	71
Mikkelin „ . .	16	12	269	26	4	7	76
Kuopion „ . .	24	12	379	60	—	8	177
Waasan „ . .	26	9	323	33	3	19	53
Oulun „ . .	43	12	351	81	9	28	49
Summa	207	95	2,450	416	31	113	579

Ylläseisovassa taulussa ei päällekirjoitus „silmätaudista“ ole aivan oikea, vaan pitäisi kenties vaihetettaman „tautiin“ ylipäänsä. Asian laita on nimittäin se, että kun kaava ei määrännyt mitään seikkaperäisten tietojen antamista niiden tautien laadusta, jotka ovat olleet sokeuden matkaansaattajina, semmoisia tietoja tästä syystä ei ole saatukaan kaikista seurakunnista. Kuitenkin näkyvät tapaukset, joissa sokeus on ilmaantunut rupulitautin taikka muiden rohtuma- ja kuumetautien seurauksena, aina tahi ainakin varsin harvoilla poikkeuksilla tulleet ilmoitetuiksi. Tämä seikka tarjosi tilaisuutta erityisempään sokeuden-syiden tutkintoon ja luokitsemiseen kuin mitä kaava ensin tarkoitti. Johtopäätökseksi jäi niin muodoin, että jos rupulitauti erotetaan pois, verrattoman useimmat muut taudit, jotka ovat matkaansaattaneet sokeutta, ovat olleet enemmän tai vähemmän suoranaisia silmätauteja, sekä että tämä päällekirjoitus sen vuoksi syystä pitää paikkansa. Kun paitsi sitä kaikissa mainituissa tapauksissa sokeuden lähimpänä, joskin ei ensimmäisenä aiheena on ollut silmätauti, sopinee päällekirjoitusta tästäkin syystä sanoa perusteelliseksi.

Tauluun asetetut tiedot osoittavat siis, että 3,312 tapauksesta, joissa sokeuden syy on kirjaan pantu, enemmän kuin kolme neljänestä eli 76,9 % on tullut taudeista sekä kaikkein suurin osa silmätaudeista. Tavallisin on paskuri eli paskatauti, katharralinen polte silmän yhdyskalvossa, joka polte epäilemättä on syntynyt ja kehinnyt savuisissa ja tomuisissa asuinhuoneissa, saunoissa tahi riihissä, sekä siivottomuuden, huonon hoidon ja ymmärtämättömän puoskaroimisen kautta vähitellen muuttuu täydelliseksi sokeudeksi. Taudin kertoo Laäkintölaitosten yllälyhallitukselle (v. 1865) annetussa kirjoituksessa professori F. J. von Becker seuraavalla tavalla: „Silmätauti alkaa siten että silmän valkuaisten punoittuu, silmäkannet käyvät kuumiksi ja lajettuvat, tuntuvat raskailta ja kankeilta sekä ikään kuin jos roska tahi oas olisi niiden alla. Silmät kyynelöitsevät enemmän kuin tavallisesti ja arastavat valoa. Ensi päivinä, toisinaan kauvemmin, tuntuu tavallisesti tuskallinen pakotuskin silmissä ja silmien ympärillä. Harmaankeltaisia limajoukkoja rupee kohta näkymään noissa alkuaan kirkkaissa kyynelissä, ja jos tauti yhä edistyy, muuttuvat nämä limajoukot piakkoin enemmän tahi vähemmän märenekäisiksi.“ Kun sormella hiljaa vedetään alapuolista silmäkantta alas päin samalla haavaa kuin sairas katsoo ylös päin, huomataan usein kannen sisäpuolella, varsinkin likinnä silmää, ikään kuin pieniä harmaankeltaisia ryynejä eli hyytelömäisiä jyvää.

Ylhäällä mainittiin, kuinka jo silmäys myötäseuraavaan karttaan sokeiden verrannollisesta lukumäärästä itsekussakin kihlakunnassa osottaa, missä isossa mitassa savuiset ja tomuiset asuinhuoneet sekä ylellinen kylpeminen kartuttavat tämän lukumäärän enentymistä. Seuraavan jakson 1 taulun likempi tarkastaminen on tässä suhteessa vielä enemmän valaisevainen. Selvää on tosin, että niin vähäisissä väkiryhmissä, kuin useimmat seurakunnat käsittävät, vaiheet sokeiden lukumäärässä yksityisinä vuosina saattavat olla sängön suuret sekä että niitä lukuja, joilla suhtä 10,000 asujameen on ilmoitettu, ei tämän johdosta suinkaan saa katsoa pysyväisten olojen osotteiksi itsekussakin kunnassa; mutta toiselta puolen taas ei voi kieltää, että mainitut luvut kaikissa tapauksissa eivät riipu paljaastaan satunnaisista seikoista, vaan merkitsevät paikkakunnassa vallitsevaa pahaa, joka yhteen aikaan ilmaantuu lukuisampana toisessa kunnassa kuin toisessa ja jonka syyt löytyvät yhtäläisessä määrässä molemmissa. Kun niin muodoin Kurun kappeli Hämeenlinnan läänissä luki keskimäärin vuonna 1873 enemmän kuin 14 kokonansa sokeata sekä yhteensä noin 26 joko kokonaan tahi osaksi sokeata henkilöä 1,000 asujamen suhteen on tämä tosin suhtä, jota ei tarvitse katsoa säännölliseksi ei kihlakunnalle sen kokonaisuudessa eikä myöskään mainitulle kunnalle, vaan joka sentään ansaitsee tulla huomioon otetuksi, koska se on esimerkki siitä, mihin äärettömään määrään silmätaudit ja niiden matkaansaattama sokeus voipi nousta yhden paikkakunnan väestössä. Kivennavan pitäjässä Äyräpään kihlakunnassa löytyi:

	Kokonansa sokeita.	Kokonansa sokeita toiselta silmältä ja puoleksi sokeita toiselta.	Puoleksi sokeita molemmilta silmilta.
Syntymisestä	—	—	1
Rupulitaudin perästä	3	1	1
Ulkonaisen väkivallan kautta	3	1	2
Silmätaudin takia	60	24	69

Mainitut numeroluvut, jotka koskevat semmoiseen paikkakuntaan, jossa yhteinen kansa aineellisessa ja ymmärryksellisessä katsannossa on erittäin kova-onnisella kannalla, sekä jossa ahtaat, siistittömät savupirtit ovat sangen yleisiä, lienevät riittäväiset sen seikan valaisemiseksi, missä määrässä asuinhuoneet, elämänlaatu ja tavat vaikuttavat sokeuden lukuisuuteen maassamme.

Useimmissa eteläisen ja keski-mäisen Euroopan maissa on vaariin otettu, että sokeutta verrattain enemmän tavataan miehen- kuin vaimonpuolella. Pohjassa asian laita on päin vastoin. Viimeksimainittuun asiaan on haettu selitystä siitä, että vaimonpuoli ylipäänsä siellä on paljon lukuisampi miehenpuolta, etenkin korkeammassa ikäluokissa. Että tämä selitys, mitä Suomeenkin erittäin tulee, perustautuu todellisiin oloihin, ei käy kieltäminen. Silmäillessämme sokeiden jakaantumista iän mukaan (taul. 2) huomaamme nimittäin, että se on varsinkin korkeammassa ikäluokissa kuin sokeiden suurempi lukumäärä vaimonpuolella astuu enemmän ja enemmän silmiin. Seuraavat numerot näyttävät tätä selvästi:

Blinde. (Aveugles).

(âges).	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Sokeita vaimoja 100 miehen suhteen. <i>Femmes pour 100 hommes.</i>
25 vuotta nuorempia	150	159	106
25—40 vuoden ikäisiä	168	251	149
40—50 ” ”	166	362	228
50—60 ” ”	247	579	234
60 vuotta vanhempia	545	1,250	229
Summa	1,276	2,601*)	204

Samalla haavaa kuin sokeuden lukuisuus 25 vuotta alemmalla ijällä niin muodoin on melkein yhtä suuri kummassakin sukupuolella, käypi suhta mitä vaimonpuoleen tulee yhä suuremmaksi korkeammassa ikäluokissa. Yli 60 vuoden vanhoja sokioita löytyi 1,250 vaimoa ja ainoastansa 545 miestä.

Niin silmännähtävää kuin se onkin, että tuo verrattoman suurempi lukumäärä sokeita vaimonpuolella korkeammalla ijällä perustuu mainitun sukupuolen numerolliseen enemmyyteen miehenpuolen suhteen, ei tätä asiaa kuitenkaan saata tästä yksistään selittää. Epäsuhta sokeiden vaimojen ja miesten välillä on äärettömän paljon suurempi kuin vaimonpuolen ja miehenpuolen välillä maassamme. Vuonna 1875 luettiin Suomen lutherilaisissa seurakunnissa keskimäärin ylipäänsä 1,049 vaimoa 1,000 miehen suhteen, sekä erittäin 40 ja 60 vuoden välisellä ijällä 1,110 ja 60 vuotta korkeammalla ijällä 1,337 vaimoa 1,000 miehen suhteen samoissa ikäluokissa. Jos siis tuo suurempi määrä sokeita vaimoja maassamme yksistään olisi seuraus sukupuolen numerollisesta enemmyydestä korkeammassa ikäluokissa, ei sokeiden vaimojen ja miesten välisen suhdankaan pitäisi missään huomattavassa määrässä eritä nyt mainituista luvuista. Viimeksimainittu suhta on kumminkin, kuten ylhäältä näkyy, likimmiten kahta vertaa suurempi. Sokeuden lukuisimmat tapaukset vaimonpuolella eivät niin muodoin ole seurauksia yksistään tämän sukupuolen korkeammasta keskimääräisestä iästä ja sen verrattain suuresta ijällisten lukumäärästä. Elämänlaadussa ja askareissa täytyy paitsi sitä löytyä syitä, jotka tekevät vaimoja enemmän kuin miehiä kysymyksessä-olevan onnettomuuden alaisiksi. Näiden

*) Tähän ei ole luettu 14, joidenka ikää ei ole ilmoitettu.

erityisten syiden joukkoon voitane, ilman erehdyksen pelvotta, lukea vaimojen enempi oleskeleminen sisällä sekä askaroiminen takan tulen edessä, kuir myös niiden työskenteleminen tuon vielä sangen yleisesti käytetyn päretulen valossa, josta savu tavallisesti tunkeutuu suoraan työskentelevän silmiin.

Kun sokeus, kuten ylhäällä on osotettu ja 5 taulu myös tarkemmin näyttää, useimmissa tapauksissa on seuraus enemmän edistyneellä ijällä ilmaantuneesta silmätaudista, sattuu tämän kautta että lapsuuden ikä ja nuoruus ovat meillä verrattain harvalukuisesti edustetut puheen-alaisessa onnetonten ryhmässä. Sokeiden koko lukuun katsoen on Suomella sen vuoksi paljoo vähempi määrä kasvatusta ja opetusta tarvitsevia lapsia kuin tietävästi millään muulla maalla. Esimerkiksi mainittakoon että Ruotsissa löytyi, vuonna 1870, 3,359 sokean joukossa 409, jotka olivat 20 vuotta nuorempia; Suomessa sanottu ikäluokka teki ainoastansa 216, vaikka sokeiden koko lukumäärä täällä oli paljoo lukuisampi. Viimeksimainituista 216 oli 54 lasta alle 7 vuoden. Jälillä-olevain ikä oli seuraava:

Ikä. âges.	Suomenkielisiä. Finnois.			Ruotsinkielisiä. Suédois.		
	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Summa. Total.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Summa. Total.
7—10 vuotta	14	14	28	1	2	3
10—15 „	26	25	51	1	5	6
15—18 „	18	23	41	2	4	6
18—20 „	10	14	24	1	2	3

Jos koulu-ikä otaksutaan 7—15 vuoden väliseksi, huomataan että tämän-ikäisten sokeiden lasten lukumäärä teki vuonna 1873 suomenkielisessä väestössä 79 ja ruotsinkielisessä ainoastansa 9. Kun erityiset olot kumminkin luultavasti vaikuttavat, että viimeksimainitun ikärajan yli usein täytyy astua sokeiden opetuksessa, on paremman selvyuden vuoksi myöskin ikäluokat 15—18 sekä 18—20 vuotta tähän ylhäälle pantu. Jos nämä molemmat ikäluokat otetaan lukuun, teki siis äskenmainittuna vuonna koulu-ikäisten suomenkielisten lasten lukumäärä 144 ja ruotsinkielisten 18. Sitä kantaa, jolla heidän opetuksensa sanottuna vuonna oli, valaisee seuraava taulu:

Ikä. âges.	Suomenkielisiä. Finnois.								Ruotsinkielisiä. Suédois.							
	Jotka osaavat lukea ja kirjoittaa. Sachant lire et écrire.		Eivät osaa lukea, vaan joilla on välttävää kristinoppi. Étant instruit dans la foi chrétienne.		Jotka eivät osaa lukea, vaan joilla on saaneet mitään opetusta. Sans instruction.		Joiden opetusta ei ole ilmoitettu. Instruction pas indiquée.		Jotka osaavat lukea ja kirjoittaa. Sachant lire et écrire.		Eivät osaa lukea, vaan joilla on välttävää kristinoppi. Étant instruit dans la foi chrétienne.		Jotka eivät osaa lukea, vaan joilla on saaneet mitään opetusta. Sans instruction.		Joiden opetusta ei ole ilmoitettu. Instruction pas indiquée.	
	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.
7—10	—	—	2	3	12	11	—	—	—	—	—	—	1*	1	—	1
10—15	1	—	7	13	14	10	4	2	—	—	1	—	—	4*	—	1
15—18	1	1	7	13	7*	5	3	4	—	2	1	1	1	1	—	—
18—20	—	1	5	5	5	7	—	1	—	—	1	—	—	1	—	1
Summa	2	2	21	34	38	33	7	7	—	2	3	1	2	7	—	3

*) Niiden joukossa 1 kuuromykkä.

Sopii tosin epäillä josko ylläseisoviin tietoihin voi täydellisesti luottaa, varsinkin mitä tulee lukea ja kirjoittaa osaavien lukumäärään, jonka olisi pitänyt olla korkeamman, siihen katsoen että opetusta on kahdessa oppilaitoksessa annettu sokeille lapsille. Todenmukaista on kumminkin, että asianomainen papisto ei ole tarkemmin tuntenut muutamien näiden koulu-oppilasten tietoja ja sen vuoksi joko asettanut ne lähinnä seuraavan päällekirjoituksen alle taikka myös ollut panematta mitään lausetta niiden sivistyksestä. Kuinka lieneekin, ei kuitenkaan käyne kieltäminen että ylläseisovat numerotiedot yleisillä piirteillä kuvaavat sokeiden opetuksen likimääräistä kantaa Suomessa.

Kaikista nyt mainituista numerotiedoista puolisoikat ovat tahalla poisjätetyt. Kaavablanketissa annetun käskyn mukaan otettiin tämän päällekirjoituksen alle semmoiset, jotka tosin eivät olleet näkövoimaa vailla, vaan joilla tämä oli niin heikontuneessa määrässä, ett'eivät saattaneet erottaa paksumpaa pranttia. Näiden lukumäärä 7—20 vuoden välisellä ijällä ilmoitettiin 309:ksi; josta 292 suomen- ja 14 ruotsinkielistä. Vaikka puoleksi sokeatkin koulu-opetuksen suhteen ovat epäsäännöllinen ryhmä, ei niitä kuitenkaan voitane lukea varsinaisten sokeiden joukkoon. Ulkonainen mailma ei ole niille semmoinen pimeys, että heidän olisi mahdoton sen lävitse tunkea; ne liikkuvat siinä esteettömästi. Koko joukko ammatteja ja töitä, sekä ulkona että kotona, jotka ovat sokealle mahdottomia, on puolisoikeille avoinna. Ne eivät myöskään tarvitse sitä erityistä hoitoa, joka on omistettava semmoisille onnettomille, joilta näkövoima kokonansa puuttuu. Tähän tulee, että puolisoikeiden heikontunut näkövoima, niiden ylhäällä ilmoitettujen syiden johdosta, joihin sokeuden lukuisuus Suomessa perustuu, kaikkein useimmissa tapauksissa ei ole katsottava pysyväiseksi viaksi, vaan väli-aikaiseksi jaksoksi silmätaudissa, joka viimeksimainittu asianhaaroja myöten voi kehittyä toiseen taikka toiseen suuntaan päin. Näiden syiden nojalla ne lienevät jätettävät laskusta pois, kun kysymys koskee sokeita ja sokeiden opetusta.

Tämän ohessa on se ilmoitus annettava, että tiedot puolisoikeista ja silmäpuolista ovat vähemmän täydellisiä, siitä syystä että kirkkoherrat, niinkuin useat heistä myös ovat muistuttaneet, ainoastansa vaikeudella ovat voineet saada tietoja semmoisista henkilöistä. Mitä sen sijaan kokonansa sokeihin tulee, saanee tietoja katsoa sangen tarkoiksi. Niitä on tilastollisessa toimistossa verrattu yhtäläisiin tietoihin vuodelta 1875 (jotka viimeksimainitut kuitenkin vaan loppusummien suhteen vielä on ehditty yhteenlaskea) ja huomattu näistä varsin vähän eroaviksi. Tilastollisina aineina numerotiedot puolisoikeista eivät sen vuoksi olekaan saman-arvoisia kuin kokonansa sokeista. Että kokonansa ja puoleksi sokeat kumminkin ovat yhdistetyt tauluissa 3, 4 ja 6, voisi näillä perustuksilla kenties näyttää vähemmän johdonmukaiselta. Tämä johdonvastoisuus, joka liian myöhään havaittiin, ei kuitenkaan kaikaksi onneksi ole sitä laatua, että se missään määrässä vähentäisi niiden loppupäätösten arvoa, jotka mainituista tauluista voidaan saada. Ne säätyluokat ja ammattiryhmät, joiden joukossa sokeus on enimmin levinnyt, astuvat taulujen kautta selvästi esiin, jota paitsi kysymys silmätautien ja sokeuden perittäväisyydestä pääsee yleisempään valoon, kun numerotiedot ulottuvat suurempaan henkilöiden määrään.

Ne tapaukset, joissa sokeus yhdistyy muuhun kovempaan ruumiin-tahi sielunvikaan, ovat kaikeksi onneksi harvalukuiset. Vuonna 1873 ilmoitettiin yhteensä ainoastaan 13 semmoista tapausta, nimittäin:

Infirmités coexistantes avec la cécité.

	Suomenkielisiä.		Ruotsinkielisiä.		Summa.	
	<i>Finois.</i>		<i>Suèdois.</i>		<i>Total.</i>	
	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.
Heikkomielisiä (<i>Aliénés</i>)	2	3	—	1	2	4
Kuuromykkiä (<i>Sourds-muets</i>)	2	—	2	1	4	1
Kaatuvaan taudin alaisia (<i>Épileptiques</i>)	1	1	—	—	1	1
Summa	5	4	2	2	7	6

Näistä kaksi kuuromykkää poikaa oli alle 17 vuoden, kaikki muut olivat täysikasvuisia henkilöitä. Kun kaava-blanketti ei nimen-omaan määrännyt, että nyt mainitut viat pantaisiin kirjaan, on mahdollista että yksi taikka toinen tapaus on jäänyt ilmoittamatta sekä että ylläseisovat numerotiedot niin muodoin ovat hiukan vähemmät kuin niiden pitäisi olla. Paljon ne eivät kuitenkaan luultavasti voi poiketa todellisista oloista, varsinkin kuin semmoiset aivan harvinaiset tapaukset tavallisesti vetävät puoleensa suurempaa huomiota kuin että vaiti-ololla niiden ohitse mentäisiin. Kun paitsi sitä sokeiden sivistysmäärä, säätyluokka, kieli j. n. e. piti kirjaan pantaman, on vähemmin uskottavaa, että joku lisävika, joka vaikuttaisi näihin oloihin, olisi jätetty mainitsematta. Sen tähden lienemme oikeassa kun otaksumme, että sokeus, verrattuna siihen miten laita on muissa maissa, varsin harvoin meillä on yhdistetty muuhun kovempaan ruumiin- tahi sielunvikaan.

Helsingissä, Tilastollisessa Toimistossa, Tammikuulla 1877.

K. E. F. Ignatius.

T a u l u j a .

Tableaux.

1. Sokeain ja silmäpuolten lukumäärä itsekussakin Suomen

Nombre des aveugles et des borgnes dans les

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i l t a <i>A v e u g l e s.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Uudenmaan ääni.								
Kaupungeita.								
Helsinki	28,394	4	4	8	2,82	6	20	26
Porvoo	3,565	1	2	3	8,42	3	3	6
Loviisa	2,210	2	2	4	18,10	—	—	—
Tammisaari	1,402	1	—	1	7,13	—	1	1
Summa	35,571	8	8	16	4,50	9	24	33
Maaseurakuntia.								
Tenhola	3,228	—	—	—	—	—	2	2
Bromarvi	2,326	1	3	4	17,20	—	—	—
Pohja	3,425	2	1	3	8,76	2	1	3
Tammisaaren maaseurakunta	1,366	1	—	1	7,32	1	—	1
Suomusjärvi	138	—	—	—	—	—	—	—
Karjalohja ja Sammatti	2,496	—	3	3	12,02	2	—	2
Karja	2,531	1	10	11	43,46	1	2	3
Snappertuuna	2,320	—	1	1	4,31	—	—	—
Mustio	256	—	—	—	—	—	1	1
Inko	3,362	—	2	2	5,95	2	—	2
Degerby	1,326	1	—	1	7,54	2	3	5
Fagerviiki	350	—	—	—	—	—	—	—
Siuntio	3,658	2	1	3	8,20	1	—	1
Lohja	3,495	1	2	3	8,58	2	5	7
Nummi	2,474	2	3	5	20,21	1	3	4
Pusula	2,674	—	3	3	11,22	—	5	5
Wihti	5,755	—	5	5	8,89	3	6	9
Pyhäjärvi	2,399	5	2	7	29,18	2	1	3
Kirkkonummi	4,944	1	3	4	8,09	1	—	1
Espoo	4,097	1	2	3	7,32	2	4	6
Helsingin pitäjä	7,183	2	2	4	55,69	7	6	13
Nurmijärvi	5,673	4	2	6	10,58	2	1	3
Tuusula } Kellokoski }	4,053	4	6	10	24,67	—	8	8
Siirretään	69,529	28	51	79	—	31	48	79

Evankelis-Lutherilaisessa seurakunnassa vuonna 1873.

paroisses Luthériennes de la Finlande en 1873.

silmiltä.		Silmäpuolia. Borgnes.						Summa sokeita ja silmäpuolia. Total des aveugles et des borgnes ensemble.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Total des aveugles.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.	Kokonansa sokeita. Entièrement borgnes.			Puolisokeita. Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
34	11,97	?	?	?	?	?	?	?	?
9	25,25	1	1	2	—	—	—	11	30,36
4	18,10	—	—	—	—	—	—	4	18,10
2	14,27	—	—	—	3	1	4	6	42,80
49	13,78	—	—	—	—	—	—	—	—
2	6,20	—	—	—	1	—	1	3	9,29
4	17,20	—	—	—	8	5	13	17	73,09
6	17,52	—	—	—	3	1	4	10	29,20
2	14,64	—	—	—	—	—	—	2	14,64
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	20,03	4	4	8	—	—	—	13	52,08
14	55,31	4	1	5	—	1	1	20	79,02
1	4,31	—	—	—	—	—	—	1	4,31
1	39,06	1	—	1	—	—	—	2	78,12
4	11,90	—	—	—	—	—	—	4	11,90
6	45,25	—	—	—	1	1	2	8	60,33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	10,93	—	—	—	3	6	9	13	35,54
10	28,61	—	—	—	1	—	1	11	31,47
9	36,38	—	—	—	2	2	4	13	52,55
8	29,92	1	2	3	—	1	1	12	44,88
14	24,33	—	—	—	4	4	8	22	38,23
10	41,68	3	9	12	1	1	2	24	100,04
5	10,11	2	—	2	—	—	—	7	14,16
9	21,97	1	1	2	3	1	4	15	36,61
17	23,67	—	—	—	1	1	2	19	26,45
9	15,86	2	—	2	—	—	—	11	19,39
18	44,41	7	1	8	1	2	3	29	71,55
158	—	25	18	43	29	26	55	256	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku. 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i l t a <i>A v e u g l e s.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Siirretty	69,529	28	51	79	—	31	48	79
Sipoo	5,482	4	5	9	16,42	—	—	—
Porvoon maaseurakunta	9,391	1	8	9	9,58	4	3	7
Askola	2,648	1	2	3	11,33	3	5	8
Porneesi	1,916	1	2	3	15,66	—	1	1
Pukkila	1,871	—	—	—	—	—	—	—
Mäntsälä	6,097	7	4	11	18,04	5	9	14
Myrskylä	2,093	—	2	2	9,56	—	4	4
Pernaja	5,231	2	4	6	11,47	1	2	3
Liljendaali	1,496	—	1	1	6,68	—	1	1
Laptreski	4,020	4	8	12	29,85	3	1	4
Artjärvi	2,443	1	1	2	8,19	2	—	2
Elimäki	5,315	2	3	5	9,41	—	3	3
Anjala	2,106	2	3	5	23,74	1	—	1
Ruotsin-Pyhtää	2,973	2	3	5	16,82	—	—	—
Orimattila	5,238	4	15	19	36,27	15	19	34
Iitti	10,485	5	12	17	16,21	3	5	8
Summa	138,334	64	124	188	13,59	68	101	169
Summa koko lääni	173,905	72	132	204	11,73	77	125	202
Turun ja Porin lääni.								
Kaupungeita.								
Turku	19,738	2	6	8	4,05	2	12	14
Naantali	442	1	1	2	45,25	—	—	—
Maarianhamina	273	—	—	—	—	—	—	—
Uusikaupunki	3,561	6	2	8	22,47	1	—	1
Rauma	2,958	2	1	3	10,14	—	—	—
Pori	6,976	—	5	5	7,17	1	2	3
Summa	33,948	11	15	26	7,66	4	14	18
Maaseurakuntia.								
Finströmi	1,881	2	2	4	21,27	5	2	7
Geeta	926	1	—	1	10,80	2	—	2
Saltviiki	1,766	2	2	4	22,65	—	—	—
Sundi	1,599	1	2	3	18,76	—	—	—
Siirretään	6,172	6	6	12	—	7	2	9

silmiltä.		Silmäpuolia. <i>Borgnes.</i>						Summa sokeita ja silmäpuolia. <i>Total des aveugles et des borgnes ensemble.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. <i>Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.</i>
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Total des aveugles.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.</i>	Kokonansa sokeita. <i>Entièrement borgnes.</i>			Puolisokeita. <i>Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.</i>				
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>		
158	—	25	18	43	29	26	55	256	—
9	16,42	15	11	26	—	—	—	35	63,85
16	17,04	2	3	5	1	1	2	23	24,49
11	41,54	6	9	15	1	2	3	29	109,52
4	20,88	—	—	—	—	—	—	4	20,88
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	41,00	3	2	5	—	—	—	30	49,20
6	28,67	1	2	3	—	—	—	9	43,00
9	17,21	7	6	13	2	—	2	24	45,88
2	13,37	1	2	3	—	—	—	5	33,42
16	39,80	11	11	22	—	1	1	39	97,01
4	16,37	11	4	15	—	—	—	19	77,77
8	15,05	—	—	—	—	—	—	8	15,05
6	28,49	7	5	12	—	—	—	18	85,47
5	16,82	6	—	6	1	—	1	12	40,36
53	101,18	7	9	16	—	1	1	70	133,64
25	23,84	10	9	19	—	—	—	44	41,96
357	25,81	112	91	203	34	31	65	625	45,18
406	23,85	113 (?)	92 (?)	205 (?)	37 (?)	32 (?)	69 (?)	680 (?)	39,10 (?)
22	11,15	1	3	4	—	—	—	26	13,17
2	45,25	—	—	—	—	—	—	2	45,25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	25,27	1	—	1	—	—	—	10	28,08
3	10,14	—	—	—	—	—	—	3	10,14
8	11,47	—	—	—	—	—	—	8	11,47
44	12,96	2	3	5	?	?	?	49	14,43
11	58,48	—	—	—	12	3	15	26	138,22
3	32,40	1	1	2	—	—	—	5	54,00
4	22,65	—	—	—	8	4	12	16	90,60
3	18,76	—	—	—	5	1	6	9	56,29
21	—	1	1	2	25	8	33	56	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i l t a <i>A v e u g l e s.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita: <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Siirretty	6,172	6	6	12	—	7	2	9
Wordöö	974	1	—	1	10,27	—	—	—
Hammarlanti	1,510	—	—	—	—	—	1	1
Ekkeröö	1,043	—	1	1	9,59	—	—	—
Jomala	2,109	1	—	1	4,74	1	1	2
Lemlanti	1,538	2	3	5	32,51	1	2	3
Lumparlanti	473	—	—	—	—	—	—	—
Föglöö	1,395	—	—	—	—	—	—	—
Köökari	555	—	—	—	—	—	—	—
Sottunka	332	1	—	1	11,27	1	—	1
Kumlinki	802	—	—	—	—	—	—	—
Erändöö	1,139	—	1	1	8,78	1	1	2
Taivassalo	2,411	1	2	3	12,44	—	—	—
Kivimaa	1,885	3	2	5	26,53	12	12	24
Iniö	471	—	1	1	21,23	—	—	—
Welkua	490	1	—	1	20,41	—	—	—
Wehmaa	3,039	1	1	2	6,58	—	—	—
Lokalahti	1,383	—	—	—	—	—	3	3
Uusikirkko	4,005	2	3	5	12,48	3	3	6
Uudenkaupungin maaseurakunta	412	—	—	—	—	—	1	1
Laitila	6,101	1	1	2	3,28	3	8	11
Hinnerjoki	1,184	1	1	2	16,89	—	1	1
Pyhämaa (Rohdais) }	2,960	4	7	11	37,16	4	2	6
Pyhämaan saariseurak. }								
Rauman maaseurakunta	2,562	3	1	4	15,61	—	—	—
Lappi	2,462	—	3	3	12,19	1	2	3
Mynämäki	3,626	1	2	3	8,27	2	2	4
Mietoinen	1,442	—	—	—	—	—	—	—
Karjala	892	1	3	4	44,84	—	2	2
Lemu	662	—	—	—	—	1	—	1
Askainen	1,195	—	1	1	8,37	—	1	1
Rymättylä	2,040	—	—	—	—	1	—	1
Masku	1,418	1	2	3	21,16	1	—	1
Rusko	559	1	—	1	17,89	—	1	1
Wahto	578	—	—	—	—	—	2	2
Siirretään	59,819	32	41	73	—	39	47	86

s i l m i t ä.		S i l m ä p u o l i a. B o r g n e s.						Summa sökei- ta ja silmä- puolia. Total des aveug- les et des bōr- gnes ensem- ble.	10,000 hengen suhteen tulee al- laseisova määrä sökeita ja sil- mäpuolia yh- teensä. Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.
Summa koko- nansa ja puo- leksi sökeitä yhteensä. Total des aveugles.	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa ja puoleksi sökeitä yhteensä. Proportion des a- veugles pour 10,000 de la population.	Kokonansa sökeitä. Entièrement borgnes.			Puolisökeitä. Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuo- ta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuo- ta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
21	—	1	1	2	25	8	33	56	—
1	10,27	—	—	—	—	—	—	1	10,27
1	6,62	—	—	—	1	—	1	2	13,25
1	9,59	—	—	—	3	—	3	4	38,35
3	14,22	—	—	—	4	1	5	8	37,93
8	52,02	5	7	12	—	1	1	21	136,54
—	—	1	1	2	—	1	1	3	63,42
—	—	3	4	7	—	—	—	7	50,18
2	22,55	—	—	—	—	1	1	3	33,82
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	26,34	3	4	7	—	—	—	10	87,80
3	12,44	4	5	9	1	—	1	13	53,92
29	153,85	—	3	3	—	—	—	32	169,76
1	21,23	—	—	—	—	—	—	1	21,23
1	20,41	—	—	—	—	—	—	1	20,41
2	6,58	—	—	—	—	—	—	2	6,58
3	21,69	3	1	4	1	—	1	8	57,85
11	27,47	—	—	—	—	—	—	11	27,47
1	24,27	—	—	—	—	—	—	1	24,27
13	21,31	9	3	12	—	—	—	25	40,98
3	25,34	—	—	—	—	—	—	3	25,34
17	57,43	2	—	2	—	—	—	19	64,19
4	15,61	—	—	—	—	—	—	4	15,61
6	24,37	1	—	1	—	—	—	7	28,43
7	19,31	10	9	19	3	2	5	31	85,49
—	—	3	3	6	—	—	—	6	41,61
6	67,26	2	—	2	1	—	1	9	100,90
1	15,11	—	—	—	—	—	—	1	15,11
2	16,74	—	—	—	—	—	—	2	16,74
1	4,90	—	—	—	—	—	—	1	4,90
4	28,21	—	—	—	—	1	1	5	35,26
2	35,77	—	—	—	—	—	—	2	35,77
2	34,60	—	—	—	—	—	—	2	34,60
159	—	47	41	88	39	15	54	301	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku. 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i l t a <i>A v e u g l e s.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexé masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Siirretty	59,819	32	41	73	—	39	47	86
Nousiainen	2,683	1	2	3	11,18	1	1	2
Pöytyä	3,608	1	2	3	8,31	2	2	4
Yläne	2,435	—	4	4	16,43	7	4	11
Orihypää	1,169	—	1	1	8,55	4	1	5
Nummi	1,763	1	—	1	5,67	1	—	1
Kakskerta	590	1	1	2	33,90	—	1	1
Lieto	3,444	1	2	3	6,92	1	2	3
Prunkkala	892	1	2	3	6,92	1	2	3
Paimio	3,696	1	3	4	10,82	2	2	4
Savo	2,781	1	2	3	10,79	2	1	3
Karuna	1,422	—	—	—	—	1	—	1
Naantalin maaseurakunta	690	—	—	—	—	2	—	2
Raisio	1,547	—	1	1	6,46	—	—	—
Merimasku	894	—	—	—	—	4	5	9
Korpo	2,159	1	—	1	4,63	3	2	5
Houtskari	1,619	—	1	1	6,18	3	4	7
Räntämäki	2,218	1	3	4	18,03	—	—	—
Paattinen	831	1	1	2	24,07	—	1	1
Piikkiö	2,333	—	3	3	12,86	—	—	—
Parainen	4,590	—	3	3	6,54	3	1	4
Navo	2,614	1	1	2	7,65	—	—	—
Kemiö	4,401	2	3	5	11,36	1	4	5
Dragsfjerdi	2,442	—	2	2	8,19	—	3	3
Westanfjerdi	1,197	1	—	1	8,35	—	—	—
Hiitti	1,323	1	2	3	22,68	—	2	2
Halikko	4,032	3	—	3	7,44	5	2	7
Angelniemi	772	—	—	—	—	—	1	1
Uskela	2,543	2	3	5	19,66	1	1	2
Muurla	1,104	1	—	1	9,06	—	—	—
Pertteli	3,405	2	3	5	14,68	8	3	11
Perniö	4,548	2	4	6	10,40	1	1	2
Öfverby	1,222	2	4	6	10,40	1	1	2
Finnby	1,081	1	3	4	37,00	—	—	—
Marttila	2,242	7	3	10	44,60	2	4	6
Siirretään	134,109	65	94	159	—	93	95	188

silmiltä.		Silmäpuolia. Borgnes.						Summa sokeita ja silmäpuolia. <i>Total des aveugles et des borgnes ensemble.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. <i>Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.</i>
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Total des aveugles.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.</i>	Kokonansa sokeita. <i>Entièrement borgnes.</i>			Puolisokeita. <i>Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.</i>				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
159	—	47	41	88	39	15	54	301	—
5	18,64	1	3	4	3	1	4	13	48,45
7	19,40	—	—	—	—	—	—	7	19,40
15	61,60	7	8	15	—	—	—	30	123,20
6	51,33	—	—	—	—	2	2	8	68,43
2	11,34	—	—	—	—	1	1	3	17,02
3	50,85	—	—	—	—	—	—	3	50,85
6	13,84	—	—	—	—	—	—	6	13,84
8	21,65	1	—	1	4	2	6	15	40,58
6	21,57	—	—	—	8	3	11	17	61,13
1	7,03	—	—	—	3	3	6	7	49,23
2	28,99	—	—	—	—	—	—	2	28,99
1	6,46	—	—	—	—	—	—	1	6,46
9	100,67	—	—	—	1	—	1	10	111,86
6	27,79	2	3	5	—	—	—	11	50,95
8	49,41	4	1	5	—	—	—	13	80,30
4	18,03	6	1	7	2	5	7	18	81,15
3	36,10	—	—	—	—	—	—	3	36,10
3	12,86	—	—	—	—	—	—	3	12,86
7	15,25	—	—	—	2	5	7	14	30,50
2	7,65	—	1	1	—	—	—	3	11,48
10	22,72	9	4	13	2	—	2	25	56,81
5	20,48	3	1	4	—	—	—	9	36,86
1	8,35	4	—	4	—	—	—	5	41,77
5	37,79	—	—	—	9	1	10	15	113,38
10	24,80	—	—	—	1	1	2	12	29,76
1	12,95	—	1	1	—	1	1	3	38,86
7	27,53	4	1	5	—	1	1	13	51,12
1	9,06	—	—	—	—	1	1	2	18,12
16	46,99	1	—	1	4	2	6	23	67,55
8	13,86	—	—	—	—	—	—	8	13,86
4	37,00	1	1	2	—	—	—	6	55,50
16	71,36	—	—	—	8	4	12	28	124,89
347	—	90	66	156	86	48	134	637	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku. 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i l t a <i>A v e u g l e s.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Siirretty	134,109	65	94	159	—	93	95	188
Koski	2,298	1	3	4	17,41	1	1	2
Eura ja Karinainen	1,947	3	—	3	15,41	2	3	5
Kiikala	2,158	2	1	3	13,90	2	6	8
Kisko	1,378	2	3	5	36,28	—	—	—
Suomusjärvi	1,526	—	4	4	26,21	—	—	—
Loimaa	7,430	6	16	22	29,61	5	6	11
Alastaro	3,206	1	4	5	15,60	—	2	2
Metsämaa	1,268	1	1	2	15,77	—	3	3
Punkalaidun	4,141	—	5	5	12,07	12	12	24
Huittinen	6,792	4	3	7	10,31	13	17	30
Wampula	2,568	—	—	—	—	—	—	—
Kauvatsa	1,960	1	4	5	25,51	1	—	1
Kokemäki	5,786	1	3	4	6,91	3	4	7
Harjavalta	1,406	1	—	1	7,11	—	3	3
Köyliö	2,400	—	6	6	25,00	5	11	16
Säkylä	1,794	1	4	5	27,87	3	5	8
Eura	2,305	2	2	4	17,35	8	6	14
Kiukainen	3,029	9	5	14	46,22	7	16	23
Honkilahti	1,151	1	2	3	26,06	—	3	3
Eurajoki	4,379	3	4	7	15,99	3	5	8
Luvia	2,210	—	5	5	22,62	—	3	3
Ulvila	4,057	1	8	9	22,18	8	6	14
Porin, maaseurakunta	3,588	1	2	3	8,36	—	1	1
Nakkila	2,914	—	4	4	13,73	—	4	4
Levanpelto	2,322	—	2	2	8,61	—	—	—
Ahlainen	3,199	1	1	2	6,25	1	—	1
Normarkku	2,877	—	3	3	10,43	2	—	2
Poomarkku	2,731	1	2	3	10,98	3	6	9
Merikarvia	5,546	2	1	3	5,41	—	—	—
Siikainen	3,074	—	6	6	19,52	—	4	4
Tyrvää	6,589	1	9	10	15,18	2	5	7
Kiikka	2,648	—	4	4	15,11	2	3	5
Kiikoinen	1,600	—	1	1	6,25	1	—	1
Karkku	2,363	3	4	7	29,62	12	19	31
Siirretään	238,749	114	216	330	—	189	249	438

silmiltä.		Silmäpuolia. <i>Borgnes.</i>						Summa sokeita ja silmäpuolia. <i>Total des aveugles et des borgnes ensemble.</i>	10,000 hengen suhteen tulee alaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. <i>Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.</i>
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Total des aveugles.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.</i>	Kokonansa sokeita. <i>Entièrement borgnes.</i>			Puolisokeita. <i>Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.</i>				
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>		
347	—	90	66	156	86	48	134	637	—
6	26,11	3	5	8	—	—	—	14	60,92
8	41,09	—	—	—	—	3	3	11	56,50
11	50,97	—	1	1	—	—	—	12	55,61
5	36,28	—	—	—	—	—	—	5	36,28
4	26,21	1	1	2	—	—	—	6	39,32
33	44,41	16	20	36	—	—	—	69	92,87
7	21,83	9	9	18	—	—	—	25	77,98
5	39,43	—	—	—	1	1	2	7	55,21
29	70,03	—	—	—	?	?	?	29	70,03
37	54,48	?	?	?	?	?	?	37	54,48
—	23,36	—	—	—	—	—	—	—	31,15
6	30,61	—	2	2	2	1	3	11	56,12
11	19,01	—	—	—	—	—	—	11	19,01
4	28,45	—	—	—	1	4	5	9	64,01
22	91,67	—	—	—	2	1	3	25	104,17
13	72,46	—	2	2	2	12	14	29	161,65
18	78,09	—	—	—	5	4	9	27	117,14
37	122,15	2	—	2	—	—	—	39	128,76
6	52,13	1	—	1	5	6	11	18	156,39
15	34,25	—	—	—	1	2	3	18	41,11
8	36,20	3	6	9	—	—	—	17	76,92
23	56,69	5	4	9	—	—	—	32	78,87
4	11,15	—	—	—	—	2	2	6	16,72
8	27,45	9	10	19	—	—	—	27	92,66
2	8,61	2	—	2	—	—	—	4	17,23
3	9,38	—	2	2	—	—	—	5	15,63
5	17,38	—	—	—	—	—	—	5	17,38
12	43,94	3	—	3	—	1	1	16	58,59
3	5,41	1	—	1	—	—	—	4	7,21
10	32,53	—	—	—	2	3	5	15	48,80
17	25,80	—	—	—	1	3	4	21	31,87
9	33,99	3	4	7	—	—	—	16	60,42
2	12,50	—	1	1	1	3	4	7	43,75
38	160,81	—	4	4	4	2	6	48	203,13
768	—	148	137	285	113	96	209	1,262	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku 1873. <i>Population en 1873.</i>	Sokeita molemmilta <i>Aveugles.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Suurretty	238,749	114	216	330	—	189	249	438
Suoniemi	1,271	3	4	7	55,07	3	8	11
Mouhijärvi	2,888	4	8	12	41,55	—	—	—
Suodenniemi	1,746	1	3	4	22,91	—	4	4
Lavia	3,157	4	1	5	15,84	2	2	4
Hämeenkyrö	5,473	3	5	8	14,62	2	15	17
Wiljakkala	1,788	—	6	6	33,56	1	2	3
Ikaalinen	6,527	13	32	45	68,94	4	4	8
Jämijärvi	1,859	1	2	3	16,14	—	5	5
Parkano	3,483	1	4	5	14,36	5	12	17
Kankaanpää	5,055	3	6	9	17,80	3	6	9
Karvia	2,174	2	—	2	9,20	—	4	4
Honkajoki	1,725	3	5	8	46,38	—	—	—
Summa	275,895	152	292	444	46,09	209	311	520
Summa koko lääni	309,843	163	307	470	15,17	213	325	538
Hämeenlinnan lääni.								
Kaupungeita.								
Hämeenlinna	3,164	1	5	6	18,96	—	—	—
Tampere	7,281	3	2	5	6,87	—	6	6
Summa	10,445	4	7	11	10,53	—	6	6
Maaseurakuntia.								
Tammela	8,374	3	12	15	17,91	8	16	24
Jokioinen	2,902	—	—	—	—	3	—	3
Perttula	1,316	1	2	3	22,80	3	9	12
Humpkala	1,698	1	—	1	5,89	2	5	7
Somero	6,040	5	13	18	29,80	3	1	4
Somerniemi	1,388	2	1	3	21,61	—	1	1
Wanaja	2,257	2	3	5	22,15	—	1	1
Renko	2,171	1	4	5	23,03	—	1	1
Hämeenlinnan maaseurakunta	872	1	1	2	22,94	—	—	—
Janakkala	4,804	4	6	10	20,82	2	2	4
Hausjärvi	5,474	—	6	6	10,96	6	10	16
Sääksmäki	3,668	3	9	12	32,72	9	12	21
Siirretään	40,964	23	57	80	—	36	58	94

s i l m i l t ä.		S i l m ä p u o l i a. B o r g n e s.						Summa sokeita ja silmäpuolia. <i>Total des aveugles et des borgnes ensemble.</i>	10,000 hengen suhteen tulee alaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. <i>Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.</i>
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Total des aveugles.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.</i>	Kokonansa sokeita. <i>Entièrement borgnes.</i>			Puolisokeita. <i>Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.</i>				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
768	—	148	137	285	118	96	209	1,262	—
18	141,62	—	—	—	6	7	13	31	243,90
12	41,55	—	—	—	1	4	5	17	58,86
8	45,82	—	—	—	1	1	2	10	57,27
9	28,51	—	—	—	2	1	3	12	38,01
25	45,68	4	1	5	—	—	—	30	54,81
9	50,34	—	1	1	—	2	2	12	67,11
53	81,20	7	4	11	4	6	10	74	113,38
8	43,03	—	—	—	—	—	—	8	43,03
22	63,16	—	—	—	—	1	1	23	66,03
18	35,61	6	10	16	—	—	—	34	67,26
6	27,60	1	3	4	1	1	2	12	55,20
8	46,38	—	1	1	—	—	—	9	52,17
964	34,94	166	157	323	128	119	247	1,534	55,60
1,008	32,53	168	160	328	128 (?)	119 (?)	247 (?)	1,583	51,09
6	18,96	—	—	—	—	—	—	6	18,96
11	15,11	—	—	—	—	7	7	18	24,72
17	16,28	—	—	—	—	7	7	24	22,98
39	46,57	—	—	—	10	11	21	60	71,65
3	10,34	1	1	2	—	—	—	5	17,23
15	113,98	1	1	2	—	—	—	17	129,18
8	47,11	—	—	—	3	6	9	17	100,12
22	36,42	1	—	1	1	1	2	25	41,39
4	28,82	—	—	—	—	—	—	4	28,82
6	26,58	—	—	—	—	—	—	6	26,58
6	27,64	—	—	—	—	1	1	7	32,24
2	22,94	—	—	—	—	—	—	2	22,94
14	29,14	6	4	10	—	—	—	24	49,96
22	40,19	4	13	17	—	—	—	39	71,25
33	89,97	4	5	9	—	—	—	42	114,50
174	—	17	24	41	14	19	33	248	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku 1873. <i>Population en 1873.</i>	S-o-k-e-i-t-a m-o-l-e-m-m-i-l-t-a <i>Aveugles.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Siirretty	40,964	23	57	80	—	36	58	94
Pälkäne	3,630	4	11	15	41,32	3	13	16
Sahalahti	1,857	5	5	10	53,85	—	3	3
Hattula	3,180	6	6	12	37,74	1	1	2
Tyrväntö	1,445	—	1	1	6,92	1	1	2
Kalvola	2,745	—	4	4	14,57	5	7	12
Akaa	1,658	—	8	8	48,25	—	3	3
Kylmäkoski	1,233	—	5	5	40,55	1	2	3
Urjala	6,989	5	14	19	27,19	1	1	2
Loppi	4,928	3	5	8	16,23	1	3	4
Pirkkala	2,589	1	4	5	19,31	5	13	18
Ylöjärvi	2,361	4	5	9	38,12	10	34	44
Wesilahti	4,649	4	5	9	19,36	—	—	—
Tottijärvi	1,078	—	—	—	—	—	—	—
Kangasala	4,676	7	13	20	42,77	1	1	2
Kuhmalhti	1,418	1	9	10	70,52	2	6	8
Lempäälä	3,218	4	5	9	27,97	5	9	14
Längelmäki	3,152	2	12	14	44,42	2	19	21
Kuorehvesi	1,911	5	4	9	47,10	9	11	20
Messukylä	4,264	—	2	2	4,69	2	2	4
Teisko	3,365	3	2	5	14,86	2	10	12
Orihvesi	5,042	5	7	12	23,80	5	8	13
Eräjärvi	1,279	1	3	4	31,27	2	6	8
Ruovesi	8,351	5	13	18	21,55	7	26	33
Kuru	2,904	13	28	41	141,18	9	16	25
Hollola	6,590	4	6	10	15,17	2	8	10
Nastola	3,879	4	1	5	12,89	3	12	15
Kärkölä	3,050	4	6	10	32,79	3	7	10
Hauho	4,432	4	8	12	27,08	2	10	12
Tuulos	1,671	2	2	4	23,94	—	—	—
Luopioinen	3,201	2	9	11	34,36	4	8	12
Lampi	5,870	5	8	13	22,15	5	12	17
Koski	2,305	1	1	2	8,68	2	7	9
Asikkala	8,050	6	8	14	17,39	—	2	2
Padasjoki	4,457	5	7	12	26,92	3	6	9
Siirretään	162,391	138	284	422	—	134	325	459

silmiltä.		Silmäpuolia. Borgnes.						Summa sokeita ja silmäpuolia. Total des aveugles et des borgnes ensemble.	10,000 hengen suhteen tulee alaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Total des aveugles.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.	Kokonansa sokeita. Entièrement borgnes.			Puolisokeita. Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
174	—	17	24	41	14	19	33	248	—
31	85,40	—	1	1	5	6	11	43	118,46
13	70,01	7	10	17	—	—	—	30	161,55
14	44,03	—	—	—	—	—	—	14	44,03
3	20,76	4	2	6	1	—	1	10	69,20
16	58,29	5	5	10	—	—	—	26	94,72
11	66,34	2	—	2	1	—	1	14	84,44
8	64,88	—	—	—	5	2	7	15	121,65
21	30,05	—	—	—	3	5	8	29	41,49
12	24,35	8	6	14	1	1	2	28	56,82
23	88,84	—	—	—	5	4	9	32	123,60
53	224,48	—	—	—	8	6	14	67	283,78
9	19,36	—	—	—	—	—	—	9	19,36
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	47,05	1	—	1	—	—	—	23	49,19
18	126,94	3	3	6	1	1	2	26	183,36
23	71,47	—	—	—	—	1	1	24	74,58
35	111,04	6	6	12	—	1	1	48	152,28
29	151,75	—	—	—	—	1	1	30	156,99
6	14,07	—	—	—	—	1	1	7	16,42
17	50,52	—	—	—	—	—	—	17	50,52
25	49,58	1	—	1	—	1	1	27	53,55
12	93,82	—	—	—	1	1	2	14	109,46
51	61,07	6	12	18	1	1	2	71	85,02
66	227,27	—	—	—	2	7	9	75	258,26
20	30,35	—	—	—	9	13	22	42	63,73
20	51,56	2	4	6	—	1	1	27	69,61
20	65,57	—	1	1	11	13	24	45	147,54
24	54,15	—	—	—	2	—	2	26	58,66
4	23,94	—	—	—	—	3	3	7	41,89
23	71,85	—	—	—	2	1	3	26	81,22
30	51,11	—	—	—	—	1	1	31	52,81
11	47,72	1	—	1	3	2	5	17	73,75
16	19,88	6	2	8	—	—	—	24	29,81
21	47,12	—	1	1	2	4	6	28	62,82
881	—	69	77	146	77	96	173	1,200	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku. 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i t t a <i>A v e u g l e s.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Siirretty	162,391	138	284	422	—	134	325	459
Kuhmoinen	5,094	1	4	5	9,82	—	1	1
Jämsä	8,187	1	7	8	9,77	4	3	7
Korpilahti	8,565	5	6	11	12,84	3	23	26
Summa	184,237	145	301	446	24,21	141	352	493
Summa koko lääni	194,682	149	308	457	23,47	141	358	499
Wiipurin lääni.								
Kaupungeita.								
Wiipuri	9,301	1	3	4	4,30	1	7	8
Hamina	2,503	1	2	3	11,99	2	3	5
Lappeenranta	977							
Käkisalmi	708							
Sortavala	638							
Summa	14,127	2	5	7	—	3	10	13
Maaseurakuntia.								
Säkjärvi	9,661	13	15	28	28,98	11	10	21
Wirolahti	9,625	6	11	17	17,66	3	4	7
Wehkalahti	7,261	10	1	11	15,15	4	3	7
Sippola	3,953	1	5	6	15,18	1	—	1
Kyyni	3,405	—	3	3	8,81	2	9	11
Pyhtää	2,569	1	3	4	15,57	—	—	—
Suurisaari ja Tytärsaari	1,054	—	—	—	—	—	—	—
Lappee ja Lappeenranta	6,172	4	11	15	20,98	6	8	14
Joutseno	2,876	3	6	9	31,29	9	11	20
Wälkiala	7,344	9	18	27	36,76	3	11	14
Savitaipale	6,017	1	4	5	8,31	5	10	15
Suomenniemi	1,954	2	4	6	30,71	3	9	12
Luumäki	4,841	3	14	17	35,12	6	19	25
Lemi	3,724	5	15	20	53,71	5	9	14
Taipalsaari	3,230	7	12	19	58,82	4	8	12
Wiipurin maaseurakunta	12,307	3	2	5	4,06	—	2	2
Antrea	6,630	3	2	5	7,54	5	3	8
Siirretään	92,623	71	126	197	—	67	116	183

S o k e i d e n l u k u m ä ä r ä n ä i s s ä k a u p u n g e i s s a o n

silmiltä.		Silmäpuolia. Borgnes.						Summa sokeita ja silmäpuolia. Total des aveugles et des borgnes ensemble.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Total des aveugles.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.	Kokonansa sokeita. Entièrement borgnes.			Puolisokeita. Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
881	—	69	77	146	77	96	173	1,200	—
6	11,78	—	—	—	—	—	—	6	11,78
15	18,32	—	—	—	—	—	—	15	18,32
37	43,20	—	—	—	25	40	65	102	119,09
939	50,97	69	77	146	102	136	238	1,323	71,81
956	49,11	69	77	146	102	143	245	1,347	69,19
12	12,90	1	—	1	—	—	—	13	13,98
8	31,96	—	—	—	2	1	3	11	43,95

luettu vastaavien maaseurakuntain sokeiden joukkoon.

20	—	1	—	1	2	1	3	24	—
49	50,72	4	1	5	—	—	—	54	55,89
24	24,94	—	—	—	—	1	1	25	25,97
18	24,79	—	—	—	—	1	1	19	26,17
7	17,71	—	—	—	—	—	—	7	17,71
14	41,12	—	—	—	4	4	8	22	64,61
4	15,57	—	—	—	—	—	—	4	15,57
—	—	—	—	—	1	—	1	1	9,49
29	40,57	—	—	—	1	6	7	36	50,36
29	100,83	—	—	—	—	—	—	29	100,83
41	55,83	34	33	67	—	—	—	108	147,06
20	33,24	—	—	—	—	1	1	21	34,90
18	92,12	2	3	5	—	—	—	23	117,71
42	86,76	—	1	1	17	25	42	85	175,58
34	91,30	9	7	16	3	6	9	59	158,43
31	95,98	—	—	—	9	11	20	51	157,89
7	5,69	—	—	—	—	—	—	7	5,69
13	19,61	7	3	10	—	1	1	24	36,20
380	—	56	48	104	35	56	91	575	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i l t a <i>A v e u g l e s.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Siirretty	92,623	71	126	197	—	67	116	183
Muola	7,954	12	38	50	62,86	10	27	37
Heinjoki	2,315	3	8	11	47,52	4	8	12
Johannes	4,232	4	1	5	11,81	7	9	16
Koivisto	6,555	2	3	5	7,63	2	2	4
Uusikirkko	9,269	10	6	16	17,26	1	6	7
Kuolemajärvi	3,304	3	5	8	24,21	—	—	—
Kivennapa	7,406	25	41	66	89,12	38	61	99
Walkjärvi	5,269	1	17	18	34,16	—	7	7
Rautu	3,545	5	8	13	36,67	7	6	13
Sakkola	7,127	4	3	7	9,82	2	1	3
Pyhäjärvi	4,509	5	11	16	35,48	—	—	—
Käkisalmen maaseurakunta	1,813	1	7	8	31,34	1	1	2
Kaukola	2,832	3	6	9	31,78	2	6	8
Räisälä	4,355	5	10	15	34,44	2	—	2
Kurkijoki	6,215	3	5	8	12,87	—	—	—
Parikkala	9,706	5	21	26	26,79	—	—	—
Ruokolahti	7,148	2	10	12	16,79	2	2	4
Rautjärvi	3,056	1	1	2	6,54	8	14	22
Jääski	4,444	3	9	12	27,00	3	9	12
Kirvu	5,661	10	15	25	44,16	1	3	4
Hiihola	5,559	6	9	15	26,98	—	—	—
Sortavalan maaseurakunta	11,135	13	26	39	33,13	11	26	37
Jaakkima	8,118	4	4	8	9,85	—	1	1
Ukuniemi	4,084	3	7	10	24,49	7	5	12
Ruskeala	4,036	11	11	22	54,51	14	17	31
Impilahti	5,254	6	15	21	39,97	2	4	6
Summa	237,524	221	423	644	27,11	191	331	522
Summa koko lääni	251,651	223	428	651	25,87	194	341	535

silmiltä.		Silmäpuolia. Borgnes.						Summa sokeita ja silmäpuolia. Total des aveugles et des borgnes ensemble.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Total des aveugles.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.	Kokonansa sokeita. Entièrement borgnes.			Puolisokeita. Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
380	—	56	48	104	35	56	91	575	—
87	109,38	—	—	—	16	17	33	120	150,87
23	99,35	2	2	4	3	3	6	33	142,55
21	49,62	—	—	—	1	—	1	22	51,98
9	13,73	4	16	20	—	—	—	29	44,24
23	24,81	—	—	—	—	1	1	24	25,89
8	24,21	—	—	—	—	—	—	8	24,21
165	222,79	39	35	74	4	3	7	246	332,16
25	47,45	4	15	19	—	—	—	44	83,51
26	73,34	8	4	12	—	—	—	38	107,19
10	14,03	—	—	—	—	—	—	10	14,03
16	35,48	5	—	5	—	—	—	21	46,57
10	39,67	—	—	—	—	—	—	10	39,67
17	60,03	5	3	8	—	—	—	25	88,28
17	39,04	—	—	—	18	8	26	43	98,74
8	12,87	—	—	—	—	—	—	8	12,87
26	26,79	13	6	19	—	—	—	45	46,36
16	22,38	6	7	13	2	—	2	31	43,37
24	78,53	1	—	1	—	—	—	25	81,81
24	54,01	—	—	—	—	1	1	25	56,26
29	51,23	—	—	—	4	7	11	40	70,66
15	26,98	—	—	—	13	14	27	42	75,55
76	64,55	16	12	28	2	10	12	116	98,53
9	11,09	2	9	11	1	—	1	21	25,87
22	53,87	1	5	6	—	2	2	30	73,46
53	131,32	—	—	—	8	12	20	73	180,87
27	51,39	—	—	—	—	—	—	27	51,39
1,166	49,09	162	162	324	107	134	241	1,731	72,88
1,186	47,13	163	162	325	109	135	244	1,755	69,74

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku. 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i l t a - <i>A v e u g l e s .</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Mikkelin lääni.								
Kaupungeita.								
Mikkeli	985	—	1	1	10,15	1	—	1
Heinola	1,009	1	2	3	29,73	—	—	—
Savonlinna	945	Y h d i s t e t t y S ä ä m i n g i n k a n s s a .						
Summa	2,939	1	3	4	—	1	—	1
Maaseurakuntia.								
Heinolan maaseurakunta	5,471	7	14	21	38,38	1	—	1
Hartola	7,304	7	6	13	17,80	4	9	13
Joutsa	5,273	6	8	14	26,55	—	6	6
Leivonmäki	1,489	1	2	3	20,15	2	6	8
Sysmä	8,246	7	11	18	21,83	9	26	35
Luhanka	2,221	1	3	4	18,01	3	3	6
Juva	11,740	7	28	35	29,81	2	—	2
Mikkelin maaseurakunta	11,312	8	14	22	27,40	50	53	103
Anttola		2	7	9		1	3	4
Mäntyharju	11,740	3	9	12	10,22	3	7	10
Kangasniemi	10,027	6	22	28	27,92	6	12	18
Ristiina	6,178	9	12	21	33,99	1	—	1
Puumala	5,816	9	20	29	49,86	14	33	47
Hirvensalmi	5,862	5	21	26	44,35	19	52	71
Sulkäva	5,176	5	12	17	32,84	14	10	24
Pieksämäki	12,752	4	7	11	8,63	1	7	8
Haukivuori	3,052	1	2	3	9,83	7	9	16
Joroinen	7,787	7	8	15	19,26	7	5	12
Rantasalmi	9,987	6	24	30	37,05	4	5	9
Kangaslampi		3	4	7		—	—	—
Sääminki	6,528	4	24	6	8,03	3	14	17
Kerimäki	10,756	13	12	25	23,24	5	14	19
Savonranta	1,904	1	5	6	31,51	6	5	11
Heinävesi	7,079	8	23	31	43,79	17	33	50
Summa	157,700	130	276	406	25,75	179	312	491
Summa koko lääni	160,639	131	279	410	25,52	180	312	492

s i l m i l t ä.		S i l m ä p u o l i a. <i>B o r g n e s.</i>						Summa sokeita ja silmäpuolia. <i>Total des aveugles et des borgnes ensemble.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. <i>Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.</i>
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Total des aveugles.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.</i>	Kokonansa sokeita. <i>Entièrement borgnes.</i>			Puolisokeita. <i>Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.</i>				
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>		
2	20,30	—	—	—	—	—	—	2	20,30
3	29,73	5	3	8	—	—	—	11	109,02
5	17,01	5	3	8	—	—	—	13	44,23
22	40,21	—	—	—	3	1	4	26	47,52
26	35,60	—	—	—	—	—	—	26	35,60
20	37,93	4	—	4	—	2	2	26	49,31
11	73,88	—	—	—	1	—	1	12	80,59
53	64,27	10	13	23	—	2	2	78	94,59
10	40,52	1	—	1	—	2	2	13	58,53
37	31,52	—	—	—	6	10	16	53	45,15
125	121,99	—	—	—	2	1	3	128	126,41
13		—	—	—	—	2	2	15	
22	18,74	—	—	—	—	1	1	23	19,59
46	45,88	—	1	1	—	1	1	48	47,87
22	35,61	1	2	3	—	1	1	26	42,08
76	130,67	13	15	28	4	1	5	109	187,41
97	165,47	—	1	1	5	—	5	103	175,71
41	79,21	—	—	—	5	—	5	46	88,87
19	14,90	—	2	2	—	—	—	21	16,47
19	62,25	—	—	—	2	1	3	22	72,08
27	34,67	—	4	4	—	—	—	31	39,81
39	46,06	6	8	14	1	—	1	54	72,09
7		6	5	11	—	—	—	18	
23	30,78	1	—	1	4	2	6	30	40,14
44	40,91	20	30	50	—	—	—	94	87,39
17	89,29	1	2	3	—	—	—	20	105,04
81	114,42	28	24	52	1	2	3	136	192,12
897	56,88	91	107	198	34	29	63	1,158	73,43
902	56,16	96	110	206	34	29	63	1,171	72,90

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i l t a <i>A v e u g l e s.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Kuopion lääni.								
Kaupungeita.								
Kuopio	5,754	2	4	6	10,43	—	—	—
Joensuu	917	1	2	3	32,72	—	—	—
Summa	6,671	3	6	9	13,49	—	—	—
Maaseurakuntia.								
Kuopion maaseurakunta	14,948	17	46	63	42,15	—	—	—
Tuusniemi	6,439	11	25	36	55,91	28	59	87
Maaninka	4,737	—	10	10	21,11	—	—	—
Karttula	4,829	1	11	12	24,85	—	—	—
Nilsjä	12,730	22	32	54	42,42	7	18	25
Iisalmi	14,197	21	48	69	48,60	30	71	101
Lapinlahti	5,616	13	23	36	64,10	4	7	11
Kiuruvesi	5,413	5	7	12	22,17	2	1	3
Rutakko	721	1	1	2	27,74	1	7	8
Pielavesi	12,816	9	42	51	39,79	23	34	57
Rautalampi	11,612	9	22	31	26,70	12	43	55
Suonenjoki	5,698	3	5	8	14,04	2	5	7
Hänkasalmi	3,035	1	8	9	29,65	3	12	15
Wesanto	2,495	3	6	9	36,07	2	4	6
Leppävirta ynnä Warkauden ruukin- seurakunta	13,279	12	28	40	30,12	14	20	34
Ilomantsi	8,125	7	13	20	24,62	13	24	37
Eno	3,887	4	12	16	41,16	7	11	18
Kesälahti	3,186	3	5	8	25,11	4	21	25
Kides	10,672	7	8	15	14,06	4	5	9
Rääkkylä	4,880	3	7	10	20,49	3	1	4
Pälkjärvi	2,375	3	9	12	50,53	3	6	9
Tohmajärvi ynnä Wärtsilän ruukin- seurakunta	7,200	1	4	5	6,94	5	6	11
Kihtelysvaara	6,164	6	19	25	40,56	4	11	15
Liperi	12,371	4	25	29	29,10	4	8	12
Polvijärvi		1	6	7		—	1	1
Kontiolahti	5,682	3	6	9	15,84	4	5	9
Kaavi	7,731	5	11	16	20,70	6	7	13
Siirretään	190,838	175	439	614	—	185	387	572

silmiltä.		Silmäpuolia. Borgnes.						Summa sokeita ja silmäpuolia. Total des aveugles et des borgnes ensemble.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Total des aveugles.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.	Kokonansa sokeita. Entièrement borgnes.			Puolisokeita. Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
6	10,43	—	—	—	—	3	3	9	15,64
3	32,72	—	—	—	—	—	—	3	32,72
9	13,49	—	—	—	—	3	3	12	17,99
63	42,15	—	—	—	4	5	9	72	48,17
123	191,02	—	—	—	—	—	—	123	191,02
10	21,11	—	—	—	8	6	14	24	50,66
12	24,85	—	2	2	6	10	16	30	62,12
79	62,06	3	2	5	—	6	6	90	70,70
170	119,74	22	27	49	21	37	58	277	195,11
47	83,60	1	—	1	4	7	11	59	105,06
15	27,71	—	—	—	9	4	13	28	51,73
10	138,70	3	3	6	—	—	—	16	221,91
108	84,27	26	12	38	7	11	18	164	127,97
86	74,06	—	—	—	7	24	31	117	100,76
15	26,32	—	4	4	—	2	2	21	36,86
24	79,08	—	—	—	2	4	6	30	98,85
15	60,12	—	—	—	—	—	—	15	60,12
74	55,73	8	2	10	—	—	—	84	63,26
57	70,15	—	—	—	7	14	21	78	96,00
34	87,47	—	1	1	13	16	29	64	164,65
33	103,58	6	3	9	—	1	1	43	134,97
24	22,40	1	—	1	3	1	4	29	27,17
14	28,69	1	4	5	—	—	—	19	38,93
21	88,42	9	7	16	—	—	—	37	155,79
16	22,22	6	4	10	1	5	6	32	44,44
40	64,89	9	6	15	—	—	—	55	89,23
41	39,61	—	—	—	3	4	7	48	46,88
8	31,68	1	1	2	—	—	—	10	40,48
18	37,51	5	—	5	—	—	—	23	40,48
29	37,51	—	—	—	—	—	—	29	37,51
1,186	—	101	78	179	95	157	252	1,617	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku. 1873. <i>Population en 1873.</i>	Sokeita molemmilta <i>Aveugles.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Siirretty	190,838	175	439	614	—	185	387	572
Pielisjärvi	9,024	1	12	13	14,41	—	—	—
Juuva	7,297	3	7	10	13,70	10	20	30
Nurmes	7,819	2	8	10	12,79	3	2	5
Rautavaara	1,279	2	2	4	31,27	1	—	1
Summa	216,257	183	468	651	30,10	199	409	608
Summa koko lääni	222,928	186	474	660	29,61	199	409	608
Waasan lääni.								
<i>Kaupungeita.</i>								
Nikolainkaupunki	4,676	1	4	5	10,69	2	1	3
Kaskinen	771	—	—	—	—	2	1	3
Kristiinankaupunki	2,529	—	—	—	—	2	2	4
Uusikaarlepyy	1,012	—	—	—	—	—	—	—
Pietarsaari	2,023	1	1	2	9,89	—	—	—
Kokkola	1,961	1	3	4	20,40	—	—	—
Jyväskylä	1,380	—	—	—	—	—	—	—
Summa	14,352	3	8	11	7,66	6	4	10
<i>Maaseurakuntia.</i>								
Lapväärtti	4,967	2	3	5	10,07	4	13	17
Isojoki	3,546	1	7	8	22,56	—	6	6
Sidebyy	2,140	—	6	6	28,04	—	—	—
Karijoki	2,084	—	2	2	9,60	3	—	3
Kristiinankaupungin maaseurakunta	1,317	—	—	—	—	—	—	—
Teuva	4,151	3	7	10	24,09	3	5	8
Närpiö	11,981	6	20	26	21,70	3	7	10
Korsnääsi	3,478	—	1	1	2,88	15	7	22
Firttikylä	2,647	2	—	2	7,56	—	2	2
Maalahti	3,951	—	—	—	—	—	—	—
Petolahti	1,748	—	—	—	—	1	1	2
Bergöö	564	—	—	—	—	1	1	2
Sulva	3,101	—	—	—	—	1	1	2
Mustasaari	7,513	2	2	4	5,32	—	6	6
Raippaluoto	2,087	—	—	—	—	—	—	—
Siirretään	55,275	16	48	64	—	31	49	80

Maaseurakunnan sokeat ovat luetut

silmiltä.		Silmäpuolia. Borgnes.						Summa sokeita ja silmäpuolia. Total des aveugles et des borgnes ensemble.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Total des aveugles.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.	Kokonansa sokeita. Entièrement borgnes.			Puolisokeita. Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
1,186	—	101	78	179	95	157	252	1,617	—
13	14,41	—	—	—	6	9	15	28	31,03
40	54,82	—	—	—	7	6	13	53	72,63
15	19,18	—	—	—	—	—	—	15	19,18
5	39,09	—	—	—	2	1	3	8	62,55
1,259	58,21	101	78	179	110	173	283	1,721	79,58
1,268	56,88	101	78	179	110	176	286	1,733	77,74
8	17,11	—	2	2	—	2	2	12	25,66
3	38,91	—	—	—	—	—	—	3	38,91
4	10,40	—	1	1	—	—	—	5	13,00
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	9,89	1	—	1	—	—	—	3	14,83
4	20,40	—	1	1	—	—	—	5	25,50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	14,63	1	4	5	—	2	2	28	19,51
22	44,29	—	—	—	2	1	3	25	50,33
14	39,48	—	2	2	—	1	1	17	47,94
6	28,04	—	—	—	1	1	2	8	37,38
5	23,99	—	—	—	—	—	—	5	23,99
kaupungin seurakunnan sokeiden joukkoon.									
18	43,36	—	—	—	1	2	3	21	50,59
36	30,05	—	—	—	2	2	4	40	33,39
23	66,13	—	—	—	—	—	—	23	66,13
4	15,12	3	3	6	—	—	—	10	37,78
—	—	6	5	11	1	—	1	12	30,37
2	11,44	—	—	—	4	6	10	12	68,65
2	35,46	3	—	3	—	—	—	5	88,65
2	6,45	2	5	7	—	—	—	9	29,02
10	13,31	1	3	4	—	1	1	15	19,97
—	—	9	7	16	—	—	—	16	76,67
144	—	24	25	49	11	14	25	218	—

Seurakunta. Paroisse.	Väkiluku 1873. Population en 1873.	S o k e i t a m o l e m m i l t a A v e u g l e s.						
		Kokonansa sokeita. Entièrement aveugles.				Puolisokeita. Demi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.		
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. Proportion pour 10,000 de la population.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.
Siirretty	55,275	16	48	64	—	31	49	80
Koivulahti	3,301	—	—	—	—	—	—	—
Ilmajoki	7,976	5	11	16	20,06	—	1	1
Kurikka	5,074	7	7	14	27,59	2	12	14
Kauhajoki	6,257	4	16	20	31,96	1	7	8
Jalasjärvi	6,944	2	—	2	2,88	4	2	6
Peräseinäjoki	2,600	4	4	8	30,77	1	2	3
Seinäjoki	1,909	2	3	5	26,19	3	7	10
Isokyrö	5,809	1	5	6	10,33	2	7	9
Ylistaro	7,462	2	4	6	8,04	1	2	3
Laihia	5,226	3	4	7	13,39	—	—	—
Jurva	3,705	2	4	6	16,19	2	2	4
Wähäkyrö	4,189	—	5	5	11,94	4	10	14
Lapua	7,888	2	7	9	11,41	1	4	5
Kauhava	5,670	4	14	18	31,75	11	19	30
Ylihärmä	2,406	1	4	5	20,78	1	11	12
Alahärmä	3,917	1	4	5	12,76	4	14	18
Nurmo	2,479	—	—	—	—	4	14	18
Lappajärvi	3,914	2	5	7	17,89	5	2	7
Evijärvi	3,129	4	3	7	22,37	1	8	9
Kortesjärvi	2,403	2	3	5	20,81	1	14	15
Wintala	1,919	1	1	2	10,42	—	1	1
Alajärvi	4,092	—	6	6	14,66	4	6	10
Soini	1,931	—	3	3	15,54	2	—	2
Lehtimäki	1,282	1	2	3	23,40	1	6	7
Alavus	4,984	2	13	15	30,10	3	10	13
Kuortane	3,081	2	6	8	25,97	4	12	16
Töysä	2,032	2	4	6	29,53	—	—	—
Wöyri	8,047	3	1	4	4,97	6	11	17
Oravainen	2,877	—	3	3	10,43	2	—	2
Maksamaa	1,685	—	—	—	—	—	—	—
Uusikaarlepyyn maaseurak. } Jeppo	4,862	1	—	1	6,17	4	8	12
Munsala	4,069	1	4	5	12,29	—	2	2
Pietarsaari	5,810	3	1	4	6,88	—	1	1
Siirretään	194,204	80	197	277	—	105	246	351

silmiltä.		Silmäpuolia. Borgnes.						Summa sokeita ja silmäpuolia. <i>Total des aveugles et des borgnes ensemble.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. <i>Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.</i>
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Total des aveugles.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.</i>	Kokonansa sokeita. <i>Entièrement borgnes.</i>			Puolisokeita. <i>Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.</i>				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
144	—	24	25	49	11	14	25	218	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	21,31	9	6	15	—	—	—	32	40,12
28	55,18	19	18	37	—	4	4	69	135,99
28	44,75	3	3	6	—	3	3	37	59,13
8	11,52	—	—	—	3	4	7	15	21,60
11	42,31	4	3	7	—	—	—	18	69,23
15	78,58	3	5	8	1	4	5	28	146,67
15	25,82	—	—	—	—	1	1	16	27,54
9	12,06	1	4	5	—	—	—	14	18,76
7	13,39	—	4	4	—	—	—	11	21,05
10	26,99	8	8	16	—	1	1	27	72,87
19	45,36	—	—	—	1	—	1	20	47,74
14	17,75	—	—	—	13	41	54	68	86,21
48	84,66	6	2	8	7	12	19	75	132,28
17	70,66	—	—	—	—	3	3	20	83,13
23	58,72	1	1	2	—	1	1	26	66,38
18	72,61	1	2	3	—	—	—	21	84,71
14	35,77	8	6	14	—	—	—	28	71,54
16	51,13	13	11	24	—	4	4	44	140,62
20	83,23	1	—	1	—	1	1	22	91,55
3	15,63	—	—	—	—	1	1	4	20,85
16	39,10	—	—	—	1	1	2	18	43,99
5	25,89	—	—	—	—	—	—	5	25,89
10	78,00	2	1	3	—	—	—	13	101,40
28	56,18	2	5	7	1	1	2	37	74,24
24	77,90	—	—	—	—	—	—	24	77,90
6	29,53	5	5	10	—	3	3	19	93,50
21	26,10	—	—	—	16	14	30	51	63,38
5	17,38	8	1	9	—	—	—	14	48,66
—	—	5	6	11	1	—	1	12	71,21
13	34,97	3	3	6	—	1	1	20	57,59
4		2	1	3	—	1	1	8	
7	17,20	—	—	—	—	—	—	7	17,20
5	8,61	10	4	14	4	1	5	24	41,31
628	—	138	124	262	59	116	175	1,065	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku. 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i l t a <i>A v e u g l e s</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes</i>
Siirretty	194,204	80	197	277	—	105	246	351
Ähtävä	2,336	2	—	2	8,56	—	—	—
Purmo	2,252	1	2	3	13,32	—	—	—
Luoto	1,956	2	1	3	15,34	2	3	5
Kruunupyy	3,055	—	1	1	3,27	—	—	—
Teerijärvi	2,750	1	2	3	10,91	1	—	1
Kokkolan maaseurakunta	4,830	—	8	8	16,56	3	6	9
Alaveteli	1,923	1	1	2	10,40	1	2	3
Kaustisenkylä	2,460	—	—	—	—	1	1	2
Veteli	2,537	—	1	1	3,94	2	3	5
Perho	1,192	—	—	—	—	—	4	4
Halsova	839	3	—	3	35,76	1	1	2
Lohtaja	3,025	1	1	2	6,61	1	1	2
Ylikannus	3,197	—	1	1	3,13	1	2	3
Toholampi	2,488	—	2	2	8,04	—	4	4
Himanka	2,262	—	2	2	8,84	2	1	3
Lestijärvi	622	—	1	1	16,08	—	—	—
Kälviä	2,796	1	2	3	10,73	1	1	2
Ullava	869	—	2	2	23,01	1	1	2
Saarjärvi	8,177	5	13	18	22,01	2	4	6
Karstula	5,046	3	3	6	11,89	4	14	18
Urainen	1,933	—	2	2	10,35	—	—	—
Laukaa	8,044	2	8	10	12,43	—	—	—
Jyväskylän maaseurakunta	5,822	7	5	12	20,61	7	8	15
Sumiainen	1,543	—	—	—	—	1	4	5
Wiitasaari	7,145	11	19	30	41,99	8	18	26
Pihtipudas	3,000	—	—	—	—	2	5	7
Kivijärvi	3,400	3	7	10	29,41	4	2	6
Petäjavesi	2,964	3	1	4	13,50	—	2	2
Keuruu	7	7	13	20	2	2	13	15
Multia	9,640	1	5	6	29,04	5	4	9
Pihlajavesi	1	1	1	2	2	2	5	7
Wirrat	8,316	4	4	8	22,85	3	3	6
Ätsäri	3	3	8	11	1	1	1	2
Summa	300,623	142	313	455	15,14	163	359	522
Summa koko lääni	314,975	145	321	466	14,79	169	363	532

silmiltä.		Silmäpuolia. Borgnes.						Summa sokeita ja silmäpuolia. Total des aveugles et des borgnes ensemble.	10,000 hengen suhteen tulee alaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Total des aveugles.	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.	Kokonansa sokeita. Entièrement borgnes.			Puolisokeita. Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
628	—	138	124	262	59	116	175	1,065	—
2	8,56	—	—	—	—	—	—	2	8,56
3	13,32	—	1	1	—	—	—	4	17,76
8	40,90	9	9	18	—	—	—	26	132,92
1	3,27	—	—	—	2	2	4	5	16,37
4	14,55	—	—	—	—	—	—	4	14,55
17	35,20	—	—	—	—	2	2	19	39,34
5	26,00	1	—	1	—	—	—	6	31,20
2	8,13	5	7	12	—	—	—	14	56,91
6	23,65	—	—	—	—	—	—	6	23,65
4	33,56	—	—	—	—	—	—	4	33,56
5	59,59	1	2	3	—	1	1	9	107,27
4	13,22	4	2	6	1	—	1	11	36,36
4	12,51	—	—	—	4	5	9	13	40,66
6	24,12	—	—	—	—	—	—	6	24,12
5	22,10	4	5	9	—	—	—	14	61,89
1	16,08	—	—	—	1	1	2	3	48,23
5	17,88	—	—	—	—	—	—	5	17,88
4	46,03	—	—	—	1	—	1	5	57,54
24	29,35	—	—	—	—	—	—	24	29,35
24	47,56	2	3	5	—	—	—	29	57,47
2	10,35	—	—	—	6	7	13	15	77,60
10	12,43	—	—	—	8	9	17	27	33,57
27	46,38	—	—	—	2	1	3	30	51,53
5	32,40	—	—	—	1	1	2	7	45,37
56	78,38	9	16	25	2	4	6	87	121,76
7	23,33	—	—	—	—	—	—	7	23,33
16	47,06	—	—	—	—	—	—	16	47,06
6	20,24	—	—	—	—	1	1	7	23,62
35	—	8	11	19	6	10	16	70	—
15	61,20	6	8	14	—	2	2	31	115,15
9	—	1	—	1	—	—	—	10	—
14	32,47	4	1	5	—	—	—	19	—
13	—	1	1	2	2	1	3	18	44,49
977	32,50	193	190	383	95	163	258	1,618	53,82
998	31,69	194	194	388	95	165	260	1,646	52,26

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku 1873. <i>Population en 1873.</i>	Sokeita molemmilta <i>Aveugles.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Oulun lääni.								
Kaupungeita.								
Oulu	8,216	1	19	20	24,34	1	10	11
Praahenkaupunki	2,992	—	1	1	3,34	—	5	5
Tornio	817	—	1	1	12,24	2	2	4
Kujaani	690	1	1	2	28,99	—	—	—
Summa	12,715	2	22	24	18,88	3	17	20
Maaseurakuntia.								
Kalajoki	4,417	1	2	3	6,79	6	18	24
Alavieska	2,247	3	—	3	13,35	3	5	8
Ylivieska	3,962	—	11	11	27,76	5	9	14
Sievi (Evijärvi)	2,816	2	8	10	35,51	1	—	1
Rautio	1,074	—	1	1	9,31	—	—	—
Pyhäjoki	3,696	5	5	10	27,06	11	8	19
Merijärvi *)	1,266	—	—	—	—	—	—	—
Oulainen **)	3,226	—	—	—	—	—	—	—
Haapavesi	3,925	6	16	22	56,05	4	6	10
Haapajärvi	3,605	2	7	9	24,97	2	10	12
Pidisjärvi	4,505	8	20	28	62,15	6	3	9
Reisjärvi	1,817	1	3	4	22,01	5	6	11
Kärsämäki	1,830	4	7	11	60,11	2	5	7
Pyhäjärvi	4,125	4	8	12	29,09	6	13	19
Praahenkaupungin maaseurakunta								
Saloinen	6,456	11	19	30	46,47	17	34	51
Wihanti								
Siikajoki								
Revonlähti	8,021	5	9	14	17,45	9	24	33
Paavola								
Ranttila								
Hailuoto	1,809	3	1	4	22,11	4	7	11
Piippola								
Pulkkila	6,179	9	18	27	43,70	2	2	4
Kestilä								
Siirretään	64,976	64	135	199	—	83	150	233

*) Tietoja puuttuu. Vuonna 1874 oli molemmilta silmiltä sokeiden lukumäärä 4, silmäpuolten 0.
**) Tietoja puuttuu. Vuonna 1874 oli molemmilta silmiltä sokeiden lukumäärä 10, silmäpuolten 1.

Silmäpuolia.		Silmäpuolia.						Summa sokeita ja silmäpuolia. <i>Total des aveugles et des borgnes ensemble.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. <i>Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.</i>
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Total des aveugles.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.</i>	Kokonansa sokeita. <i>Entièrement borgnes:</i>			Puolisokeita. <i>Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.</i>				
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>		
31	37,73	—	—	—	—	1	1	32	38,95
6	20,05	—	1	1	—	2	2	9	30,08
5	61,20	—	—	—	—	—	—	5	61,20
2	28,99	—	—	—	—	—	—	2	28,99
44	34,60	—	1	1	—	3	3	48	37,75
27	61,13	—	—	—	1	1	2	29	65,66
11	48,95	1	2	3	—	—	—	14	62,31
25	63,10	—	—	—	—	—	—	25	63,10
11	39,06	—	—	—	1	2	3	14	49,72
1	9,31	—	—	—	—	—	—	1	9,31
29	78,46	—	—	—	—	—	—	29	78,46
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	81,53	—	—	—	—	—	—	32	81,53
21	58,25	—	—	—	1	4	5	26	72,12
37	82,13	1	1	2	1	2	3	42	93,23
15	82,55	—	—	—	—	2	2	17	93,56
18	98,36	—	—	—	9	12	21	39	213,11
31	75,15	—	—	—	—	—	—	31	75,15
81	125,46	12	11	23	1	8	9	113	175,03
47	58,60	2	1	3	7	4	11	61	76,05
15	82,92	4	2	6	—	2	2	23	127,14
31	50,17	3	5	8	12	4	16	55	89,01
432	—	23	22	45	33	41	74	551	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku. 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i l t a <i>A v e u g l e s</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen, tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Siirretty	64,976	64	135	199	—	83	150	233
Liminka	2,821	1	11	12	42,54	5	21	26
Tyrnävä	2,818	4	9	13	46,13	10	18	28
Temmes	1,064	3	3	6	56,39	4	—	4
Lumijoki	2,091	4	8	12	57,39	2	8	10
Kempele	849	2	4	6	70,67	—	1	1
Oulun pitäjä	2,268	7	12	19	83,77	—	1	1
Oulunsalo	851	1	—	1	11,75	2	2	4
Muhos	3,248	2	8	10	30,79	1	10	11
Utajärvi	3,171	4	7	11	34,69	3	6	9
Ii	4,416	5	4	9	20,38	15	27	42
Haukipudas	3,041	2	8	10	32,88	6	11	17
Kuivaniemi	1,230	1	4	5	40,65	4	2	6
Yli-Kiiminki	1,514	2	—	2	13,21	—	—	—
Ala-Kiiminki	1,253	1	2	3	23,94	1	6	7
Pudasjärvi	7,554	6	8	14	18,53	—	4	4
Kuusamo	6,136	7	8	15	24,45	1	1	2
Sotkamo	6,348	5	13	18	28,36	2	6	8
Kuhmoniemi	5,494	3	5	8	14,56	6	6	12
Hyrnsalmi	1,525	4	4	8	52,46	—	1	1
Ristijärvi	1,848	3	1	4	21,65	—	3	3
Puolanka	3,534	4	4	8	22,64	5	11	16
Suomussalmi	5,215	6	3	9	17,26	3	4	7
Paltamo	3,154	2	5	7	22,19	5	10	15
Kajaanin maaseurakunta	2,282	7	4	11	48,20	4	2	6
Säresniemi	2,771	4	7	11	39,70	—	2	2
Kemi	3,326	5	8	13	39,09	5	6	11
Tervola	2,193	6	7	13	59,28	1	5	6
Simo	1,785	3	2	5	28,01	2	4	6
Ali-Tornio	4,897	3	3	6	12,25	5	11	16
Karunki	1,576	4	2	6	38,07	2	4	6
Yli-Tornio	3,030	3	4	7	23,10	1	8	9
Turtola	1,273	2	4	6	47,13	1	9	10
Kolari	927	1	4	5	53,94	—	3	3
Rovaniemi	4,413	1	4	5	11,33	1	6	7
Siirretään	164,892	182	315	497	—	180	369	549

s i l m i l t ä.		S i l m ä p u o l i a. B o r g n e s.						Summa sokeita ja silmäpuolia. <i>Total des aveugles et des borgnes ensemble.</i>	10,000 hengen suhteen tulee alaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. <i>Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.</i>
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Total des aveugles.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.</i>	Kokonansa sokeita. <i>Entièrement borgnes.</i>			Puolisokeita. <i>Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.</i>				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
432	—	23	22	45	33	41	74	551	—
38	134,70	9	20	29	—	1	1	68	241,05
41	145,49	5	3	8	—	3	3	52	184,53
10	93,98	3	—	3	—	—	—	13	122,18
22	105,21	3	3	6	1	—	1	29	138,69
7	82,45	2	5	7	—	—	—	14	164,90
20	88,18	—	1	1	—	—	—	21	92,59
5	58,75	—	—	—	—	—	—	5	58,75
21	64,66	—	—	—	8	20	28	49	150,86
20	63,07	1	—	1	8	19	27	48	151,37
51	115,49	20	12	32	7	12	19	102	230,98
27	88,79	2	11	13	2	4	6	46	151,27
11	89,43	—	2	2	—	1	1	14	113,82
2	13,21	—	—	—	—	—	—	2	13,21
10	79,81	2	1	3	1	—	1	14	111,73
18	23,83	5	7	12	—	—	—	30	39,71
17	27,71	—	3	3	17	12	29	49	79,86
26	40,96	14	17	31	—	3	3	60	94,52
20	36,40	—	—	—	—	—	—	20	36,40
9	59,02	2	4	6	—	1	1	16	104,92
7	37,88	7	3	10	—	—	—	17	91,99
24	67,91	—	—	—	1	—	1	25	70,74
16	30,68	—	—	—	—	—	—	16	30,68
22	69,75	—	—	—	—	1	1	23	72,92
17	74,50	—	—	—	—	9	9	26	113,94
13	46,91	—	—	—	1	1	2	15	54,13
24	72,16	4	—	4	—	—	—	28	84,19
19	86,64	6	8	14	—	—	—	33	150,48
11	61,62	10	6	16	2	1	3	30	168,07
22	44,93	—	—	—	—	1	1	23	46,97
12	76,14	4	—	4	—	2	2	18	114,21
16	52,81	2	3	5	2	2	4	25	82,51
16	125,69	—	—	—	3	3	6	22	172,82
8	86,30	—	—	—	1	1	2	10	107,87
12	27,19	—	—	—	—	—	—	12	27,19
1,046	—	124	131	255	87	138	225	1,526	—

Seurakunta. <i>Paroisse.</i>	Väkiluku 1873. <i>Population en 1873.</i>	S o k e i t a m o l e m m i l t a <i>A v e u g l e s.</i>						
		Kokonansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>				Puolisokeita. <i>Démi-aveugles, qui souffrent de l'obscur- cissement de la vue.</i>		
		Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>	10,000 hengen suh- teen tulee allasei- sova määrä koko- nansa sokeita. <i>Proportion pour 10,000 de la population.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>	Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>	Molemmat sukupuolet. <i>Les deux sexes.</i>
Siirretty	164,892	182	315	497	—	180	369	549
Kemijärvi	2,833	9	6	15	52,95	11	22	33
Kuolajärvi	1,762	3	8	11	62,43	8	7	15
Sodankylä	2,418	3	7	10	41,36	2	9	11
Kittilä	1,840	3	4	7	38,04	—	5	5
Muonionniska	820	2	2	4	48,78	—	1	1
Enontekijäinen	562	2	1	3	53,38	1	—	1
Utsijoki	437	1	1	2	45,77	8	9	17
Inäri	765	—	—	—	—	5	5	10
Summa	176,329	205	344	549	31,13	215	427	642
Summa koko lääni	189,044	207	366	573	30,31	218	444	662
Summa koko Suomessa . . .	1,817,667	1,276	2,615	3,891	21,41	1,391	2,677	4,068
Siitä kaupungeissa	130,768	34	74	108	8,26	26	75	101
„ maaseuduilla	1,686,899	1,242	2,541	3,783	22,43	1,365	2,602	3,967

s i l m i l t ä .		S i l m ä p u o l i a . B o r g n e s .						Summa sokeita ja silmäpuolia. <i>Total des aveugles et des borgnes ensemble.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä sokeita ja silmäpuolia yhteensä. <i>Proportion des aveugles et des borgnes pour 10,000 de la population.</i>
Summa kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Total des aveugles.</i>	10,000 hengen suhteen tulee allaseisova määrä kokonansa ja puoleksi sokeita yhteensä. <i>Proportion des aveugles pour 10,000 de la population.</i>	Kokonansa sokeita. <i>Entièrement borgnes.</i>			Puolisokeita. <i>Personnes, dont l'un des yeux est obscurci.</i>				
		Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.	Miehenpuolta. Sexe masculin.	Vaimonpuolta. Sexe féminin.	Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.		
1,046	—	124	131	255	87	138	225	1,526	—
48	169,43	12	6	18	1	2	3	69	243,56
26	147,56	3	1	4	—	—	—	30	170,26
21	86,85	—	1	1	—	—	—	22	90,98
12	65,22	1	4	5	—	—	—	17	92,39
5	60,98	—	—	—	—	3	3	8	97,56
4	71,17	—	—	—	—	—	—	4	71,17
19	434,78	—	—	—	2	1	3	22	503,43
10	130,72	—	—	—	3	5	8	18	235,29
1,191	67,54	140	143	283	93	149	242	1,716	97,32
1,235	65,33	140	144	284	93	152	245	1,764	93,31
7,959	43,79	1,044	1,017	2,061	708	951	1,659	11,679	64,25
209	15,98	10	12	22	5	17	22	253	19,34
7,750	45,94	1,034	1,005	2,039	703	934	1,637	11,426	67,73

2. Sokeita molemmilta silmiltä, jaettuina syntymävuoden, sukupuolen ja siviilisäädyn mukaan.

Aveugles rangés par âges, par sexe et par état civil.

a) Suomenkielisiä. (Finnois).

Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>								Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>							
Syntymävuosi. <i>Année de la naissance.</i>	Ikävuodet. <i>Age.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonsa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeita. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Nainaita. <i>Mariés.</i>	Leskiä. <i>Veufs.</i>	Eroitettuja. <i>Divorcés.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonsa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeita. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naittuja. <i>Mariés.</i>	Leskiä. <i>Veuves.</i>	Eroitettuja. <i>Divorcés.</i>
1873	1:sellä vuodella	1	1	—	1	—	—	—	3	1	2	3	—	—	—
1872	1—2	2	2	—	2	—	—	—	6	2	4	6	—	—	—
1871	2—3	8	8	—	8	—	—	—	4	2	2	4	—	—	—
1870	3—4	6	4	2	6	—	—	—	8	3	5	8	—	—	—
1869	4—5	7	5	2	7	—	—	—	9	5	4	9	—	—	—
1868	5—6	2	1	1	2	—	—	—	11	5	6	11	—	—	—
1867	6—7	5	4	1	5	—	—	—	11	3	8	11	—	—	—
1866	7—8	4	1	3	4	—	—	—	13	7	6	13	—	—	—
1865	8—9	9	4	5	9	—	—	—	7	1	6	7	—	—	—
1864	9—10	13	9	4	13	—	—	—	19	6	13	19	—	—	—
1863	10—11	13	5	8	13	—	—	—	16	6	10	16	—	—	—
1862	11—12	14	6	8	14	—	—	—	11	5	6	11	—	—	—
1861	12—13	12	5	7	12	—	—	—	12	3	9	12	—	—	—
1860	13—14	21	7	14	21	—	—	—	19	6	13	19	—	—	—
1859	14—15	12	3	9	12	—	—	—	21	5	16	21	—	—	—
1858	15—16	12	5	7	12	—	—	—	30	14	16	30	—	—	—
1857	16—17	17	6	11	17	—	—	—	18	2	16	18	—	—	—
1856	17—18	22	7	15	22	—	—	—	19	7	12	19	—	—	—
1855	18—19	26	8	18	25	1	—	—	32	6	26	32	—	—	—
1854	19—20	19	2	17	19	—	—	—	25	8	17	25	—	—	—
1853	20—21	24	12	12	24	—	—	—	19	8	11	18	1	—	—
1852	21—22	12	5	7	12	—	—	—	26	5	21	26	—	—	—
1851	22—23	26	14	12	25	1	—	—	27	12	15	26	1	—	—
1850	23—24	23	8	15	23	—	—	—	23	7	16	22	1	—	—
1849	24—25	26	9	17	21	5	—	—	35	10	25	30	5	—	—
1848	25—26	39	14	25	33	6	—	—	24	8	16	23	1	—	—
1847	26—27	19	7	12	18	1	—	—	26	11	15	24	2	—	—
1846	27—28	22	10	12	16	6	—	—	25	10	15	19	6	—	—
1845	28—29	22	8	14	21	1	—	—	30	19	11	26	4	—	—
1844	29—30	17	6	11	13	4	—	—	42	22	20	34	7	1	—
Siirretään		455	186	269	430	25	—	—	571	209	362	542	28	1	—

Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>									Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>						
Syntymävuosi. <i>L'année de la naissance.</i>	Ikävuodet. <i>Age.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonaan sokeria. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeria. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naineita. <i>Marries.</i>	Leskiä. <i>Veufs.</i>	Eroitettuja. <i>Divorcés.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonaan sokeria. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeria. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naituja. <i>Marries.</i>	Leskiä. <i>Veufs.</i>	Eroitettuja. <i>Divorcés.</i>
	Siirretty	455	186	269	430	25	—	—	571	209	362	542	28	1	—
1843	30—31	20	7	13	16	4	—	—	27	13	14	19	8	—	—
1842	31—32	34	17	17	23	9	2	—	38	14	24	24	13	1	—
1841	32—33	21	8	13	10	10	1	—	44	16	28	33	9	2	—
1840	33—34	21	9	12	11	9	1	—	46	20	26	26	16	4	—
1839	34—35	31	14	17	14	15	2	—	41	16	25	25	14	2	—
1838	35—36	25	16	9	11	14	—	—	39	15	24	24	14	1	—
1837	36—37	20	10	10	8	12	—	—	43	14	29	19	19	5	—
1836	37—38	20	8	12	9	11	—	—	40	17	23	22	15	2	1
1835	38—39	27	11	16	16	10	1	—	55	23	32	21	28	6	—
1834	39—40	20	13	7	9	11	—	—	62	24	38	33	21	8	—
1833	40—41	26	13	13	10	14	2	—	35	17	18	20	7	8	—
1832	41—42	31	16	15	10	18	3	—	60	17	43	28	23	9	—
1831	42—43	25	8	17	9	15	1	—	80	38	42	46	20	14	—
1830	43—44	37	11	26	12	23	1	1	81	28	53	30	40	11	—
1829	44—45	45	15	30	15	26	4	—	108	41	67	45	48	15	—
1828	45—46	37	14	23	18	15	4	—	92	33	59	28	39	25	—
1827	46—47	48	18	30	13	32	3	—	106	41	65	41	48	17	—
1826	47—48	49	16	33	15	30	3	1	102	38	64	39	45	18	—
1825	48—49	53	20	33	13	38	2	—	112	47	65	35	52	25	—
1824	49—50	57	23	34	10	41	6	—	100	45	55	36	47	17	—
1823	50—51	40	14	26	10	28	2	—	97	36	61	27	48	22	—
1822	51—52	54	25	29	9	41	4	—	114	54	60	41	48	25	—
1821	52—53	62	31	31	18	34	10	—	118	45	73	40	48	30	—
1820	53—54	60	22	38	12	43	5	—	125	60	65	40	45	40	—
1819	54—55	54	25	29	8	40	6	—	134	65	69	43	46	45	—
1818	55—56	52	25	27	9	36	7	—	140	60	80	38	53	49	—
1817	56—57	46	24	22	15	24	7	—	134	62	72	48	49	37	—
1816	57—58	53	20	33	10	35	8	—	119	57	62	31	40	48	—
1815	58—59	61	26	35	11	38	12	—	127	59	68	47	40	40	—
1814	59—60	45	28	17	8	31	6	—	121	64	57	37	47	37	—
1813	60—61	42	19	23	7	30	5	—	111	55	56	28	43	40	—
1812	61—62	56	23	33	8	33	15	—	111	53	58	27	42	42	—
1811	62—63	41	18	23	8	26	7	—	111	61	50	29	24	58	—
1810	63—64	57	26	31	6	35	16	—	118	69	49	31	36	51	—
1809	64—65	36	23	13	8	21	7	—	86	47	39	16	29	41	—
	Siirretään	1,861	802	1,059	829	877	153	2	3,648	1,573	2,075	1,660	1,192	795	1

Mihepuolta. <i>Sexe masculin.</i>								Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>							
Syntyvävuosi. <i>L'année de la naissance.</i>	Ikävuodet. <i>Age.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonsa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeita. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naimetta. <i>Mariés.</i>	Leskiä. <i>Veuves.</i>	Eroitetuina. <i>Divorcés.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonsa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeita. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naimetta. <i>Mariés.</i>	Leskiä. <i>Veuves.</i>	Eroitetuina. <i>Divorcés.</i>
	Siirretty	1,861	802	1,059	829	877	153	2	3,648	1,573	2,075	1,660	1,192	795	1
1808	65—66	37	18	19	11	17	9	—	65	32	33	17	21	27	—
1807	66—67	31	17	14	5	11	15	—	79	52	27	17	20	42	—
1806	67—68	33	20	13	2	19	12	—	69	36	33	16	13	40	—
1805	68—69	51	31	20	11	28	12	—	97	56	41	19	22	56	—
1804	69—70	39	24	15	7	20	12	—	112	76	36	22	25	65	—
1803	70—71	47	31	16	3	21	23	—	94	55	39	19	19	56	—
1802	71—72	29	13	16	4	11	14	—	89	52	37	15	22	52	—
1801	72—73	39	27	12	4	18	17	—	75	48	27	15	14	46	—
1800	73—74	48	34	14	6	17	25	—	105	70	35	21	14	69	1
1799	74—75	31	17	14	3	16	12	—	72	53	19	15	13	44	—
1798	75—76	28	20	8	—	11	17	—	71	53	18	7	6	58	—
1797	76—77	34	24	10	3	9	22	—	58	42	16	6	9	43	—
1796	77—78	26	14	12	—	12	14	—	60	37	23	8	8	44	—
1795	78—79	61	22	9	3	11	17	—	56	39	17	6	10	40	—
1794	79—80	24	19	5	2	9	13	—	44	35	9	8	5	31	—
1793	80—81	18	11	7	1	6	11	—	26	21	5	5	4	17	—
1792	81—82	19	14	5	2	4	13	—	31	19	12	2	6	23	—
1791	82—83	10	9	1	2	5	3	—	20	16	4	2	—	18	—
1790	83—84	4	3	1	—	1	3	—	16	9	7	—	3	13	—
1789	84—85	5	3	2	—	1	4	—	13	12	1	—	1	12	—
1788	85—86	5	4	1	—	1	4	—	11	8	3	1	—	10	—
1787	86—87	5	3	2	1	2	2	—	8	5	3	2	—	6	—
1786	87—88	2	2	—	1	—	1	—	4	4	—	—	—	4	—
1785	88—89	1	1	—	—	1	—	—	7	5	2	—	—	7	—
1784	89—90	1	1	—	—	1	—	—	3	3	—	—	—	3	—
1783	90—91	1	1	—	—	—	1	—	3	2	1	2	—	1	—
1782	91—92	1	—	1	—	1	—	—	5	4	1	—	1	4	—
1781	92—93	2	—	2	—	1	1	—	11	—	1	—	—	1	—
1780	93—94	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—
1779	94—95	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—
Ilmoittamaton syntymävuosi		4	—	4	3	1	—	—	15	13	2	3	4	8	—
Summa suomenkielisiä		2,467	1,185	1,282	903	1,132	430	2	4,959	2,432	2,527	1,888	1,432	1,637	2

b) Ruotsinkielisiä. (Suédois).

Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>										Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>					
Syntyvävuosi. <i>L'année de la naissance.</i>	Ikävuodet. <i>Age.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonsa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeita. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naineita. <i>Mariés.</i>	Leskiä. <i>Veuvs.</i>	Eroitetuita. <i>Divorcés.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonsa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeita. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naituja. <i>Mariés.</i>	Leskiä. <i>Veuves.</i>	Eroitetuita. <i>Divorcées.</i>
1873	1:sellä vuodella	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1872	1—2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—
1871	2—3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—
1870	3—4	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1869	4—5	1	1	—	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—
1868	5—6	1	1	—	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—
1867	6—7	1	1	—	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—
1866	7—8	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	2	—	—	—
1865	8—9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1864	9—10	1	1	—	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—
1863	10—11	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	2	—	—	—
1862	11—12	1	—	1	1	—	—	—	3	1	2	3	—	—	—
1861	12—13	1	1	—	1	—	—	—	3	1	2	3	—	—	—
1860	13—14	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1859	14—15	—	—	—	—	—	—	—	3	2	1	3	—	—	—
1858	15—16	2	2	—	2	—	—	—	2	2	—	2	—	—	—
1857	16—17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1856	17—18	1	—	1	1	—	—	—	2	2	—	2	—	—	—
1855	18—19	3	1	2	3	—	—	—	2	—	2	2	—	—	—
1854	19—20	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	2	—	—	—
1853	20—21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1852	21—22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1851	22—23	1	—	1	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—
1850	23—24	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1849	24—25	1	—	1	1	—	—	—	4	2	2	3	1	—	—
1848	25—26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1847	26—27	2	1	1	1	—	1	—	3	1	2	3	—	—	—
1846	27—28	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1845	28—29	2	1	1	2	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—
1844	29—30	3	2	1	2	1	—	—	4	1	3	2	2	—	—
1843	30—31	1	1	—	1	—	—	—	2	1	1	2	—	—	—
1842	31—32	2	1	1	2	—	—	—	4	1	3	4	—	—	—
1841	32—33	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—
1840	33—34	2	1	1	1	1	—	—	1	—	1	—	1	—	—
Siirretään		30	17	13	27	2	1	—	48	24	24	44	4	—	—

Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>								Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>							
Syntyvävuosi. <i>L'année de la naissance.</i>	Ikävuodet. <i>Age.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonaan sokeria. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeria. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Nainetta. <i>Mariés.</i>	Leskiä. <i>Veufs.</i>	Eroitetuina. <i>Divorcés.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonaan sokeria. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeria. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naituja. <i>Mariées.</i>	Leskiä. <i>Veuves.</i>	Eroitetuina. <i>Divorcées.</i>
	Siirretty	30	17	13	27	2	1	—	48	24	24	44	4	—	—
1839	34—35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1838	35—36	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1837	36—37	1	—	1	—	1	—	—	3	—	3	2	—	1	—
1836	37—38	3	1	2	1	2	—	—	3	1	2	2	1	—	—
1835	38—39	1	—	1	—	1	—	—	2	2	—	2	—	—	—
1834	39—40	2	—	2	1	1	—	—	5	2	3	3	1	1	—
1833	40—41	1	—	1	—	—	1	—	5	2	3	2	2	1	—
1832	41—42	4	2	2	4	—	—	—	3	2	1	—	1	2	—
1831	42—43	2	1	1	—	2	—	—	6	1	5	3	1	2	—
1830	43—44	3	2	1	1	2	—	—	4	4	—	2	2	—	—
1829	44—45	2	2	—	1	1	—	—	3	1	2	3	—	—	—
1828	45—46	2	2	—	—	2	—	—	6	2	4	2	1	3	—
1827	46—47	2	—	2	—	2	—	—	2	2	—	1	—	1	—
1826	47—48	1	1	—	1	—	—	—	3	1	2	2	1	—	—
1825	48—49	2	1	1	—	2	—	—	4	1	3	2	2	—	—
1824	49—50	1	1	—	—	1	—	—	2	1	1	1	—	1	—
1823	50—51	4	—	4	—	4	—	—	5	2	3	3	2	—	—
1822	51—52	3	2	1	1	2	—	—	6	2	4	2	2	2	—
1821	52—53	3	—	3	—	2	1	—	7	2	5	2	1	4	—
1820	53—54	1	1	—	—	1	—	—	4	2	2	2	—	2	—
1819	54—55	3	1	2	—	3	—	—	3	2	1	1	1	1	—
1818	55—56	—	—	—	—	—	—	—	5	2	3	3	1	1	—
1817	56—57	1	—	1	—	1	—	—	2	—	2	2	—	—	—
1816	57—58	1	—	1	—	1	—	—	6	3	3	—	1	5	—
1815	58—59	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1814	59—60	4	2	2	1	2	1	—	5	2	3	—	2	3	—
1813	60—61	1	—	1	—	1	—	—	4	2	2	1	—	3	—
1812	61—62	3	3	—	—	2	1	—	7	5	2	1	—	6	—
1811	62—63	3	1	2	—	2	1	—	2	1	1	—	—	2	—
1810	63—64	2	1	1	—	—	2	—	2	1	1	1	—	1	—
1809	64—65	2	—	2	—	2	—	—	4	3	1	2	1	1	—
1808	65—66	5	1	4	1	2	2	—	4	3	1	—	2	2	—
1807	66—67	6	5	1	1	3	2	—	1	1	—	1	—	—	—
1806	67—68	6	2	4	—	3	3	—	8	4	4	3	3	2	—
1805	68—69	8	2	6	3	3	2	—	9	6	3	4	3	2	—
	Siirretään	115	53	62	43	55	17	—	183	89	94	99	35	49	—

Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>								Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>							
Syntyvävuosi. <i>Année de la naissance.</i>	Ikävuodet. <i>Age.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonsa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeita. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naimetta. <i>Marries.</i>	Leskiä. <i>Veuvs.</i>	Eroitettuja. <i>Divorcés.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonsa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeita. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naimia. <i>Marries.</i>	Leskiä. <i>Veuvs.</i>	Eroitettuja. <i>Divorcés.</i>
	Siirretty	115	53	62	43	55	17	—	183	89	94	99	35	49	—
1804	69—70	5	2	3	—	2	3	—	4	2	2	3	1	—	—
1803	70—71	7	5	2	—	5	2	—	9	5	4	3	—	6	—
1802	71—72	2	1	1	—	—	2	—	6	3	3	1	3	2	—
1801	72—73	6	4	2	—	5	1	—	2	2	—	—	—	2	—
1800	73—74	7	4	3	1	3	3	—	11	7	4	2	1	8	—
1799	74—75	4	2	2	1	3	—	—	11	6	5	5	—	6	—
1798	75—76	7	5	2	—	2	5	—	10	6	4	2	—	8	—
1797	76—77	8	2	6	2	2	4	—	5	4	1	1	—	4	—
1796	77—78	5	3	2	—	3	2	—	13	11	2	2	—	11	—
1795	78—79	1	—	1	—	—	1	—	10	4	6	1	—	9	—
1794	79—80	4	2	2	1	3	—	—	7	6	1	2	1	4	—
1793	80—81	2	1	1	1	1	—	—	10	9	1	1	1	8	—
1792	81—82	6	2	4	—	3	3	—	4	3	1	—	—	4	—
1791	82—83	1	—	1	—	—	1	—	6	5	1	—	1	5	—
1790	83—84	3	3	—	—	1	2	—	4	2	2	1	—	3	—
1789	84—85	1	—	1	—	—	1	—	4	3	1	—	2	2	—
1788	85—86	1	1	—	—	1	—	—	4	3	1	1	—	3	—
1787	86—87	1	—	1	—	1	—	—	6	4	2	1	—	5	—
1786	87—88	—	—	—	—	—	—	—	3	2	1	—	—	3	—
1785	88—89	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—
1784	89—90	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	2	—
1783	90—91	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—
1782	91—92	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1781	92—93	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	2	—
1779	94—95	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—
1777	96—97	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—
1774	99—100	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ilmottamaton syntymävuosi		1	—	1	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—
Summa ruotsinkielisiä		189	90	99	50	91	48	—	321	182	139	128	45	148	—

c) Lapinkielisiä.

Syntymävuosi. <i>L'année de la naissance.</i>	Ikävuodet. <i>Age.</i>	Miehenpuolta. <i>Sexe masculin.</i>							Vaimonpuolta. <i>Sexe féminin.</i>						
		Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonaansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeita. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naimetta. <i>Mariés.</i>	Leskiä. <i>Veufs.</i>	Eroitettuja. <i>Divorcés.</i>	Koko lukumäärä. <i>Total.</i>	Kokonaansa sokeita. <i>Entièrement aveugles.</i>	Puoleksi sokeita. <i>Demi-aveugles.</i>	Naimattomia. <i>Enfants et Célibataires.</i>	Naimia. <i>Mariés.</i>	Leskiä. <i>Veuves.</i>	Eroitettuja. <i>Divorcés.</i>
1851	22—23	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	
1838	35—36	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
1837	36—37	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	
1833	40—41	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1825	48—49	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	
1822	51—52	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
1819	54—55	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
1817	56—57	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
1816	57—58	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	
1812	61—62	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	1	1	—	
1810	63—64	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	
1808	65—66	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
1807	66—67	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
1806	67—68	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	2	—	
1804	69—70	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1798	75—76	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
1795	78—79	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
1794	79—80	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	
1792	81—82	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	1	1	—	
	Summa	11	1	10	1	8	2	—	12	1	11	2	6	4	
	Summa suomenkielisiä	2,467	1,185	1,282	903	1,132	430	2	4,959	2,432	2,527	1,887	1,432	1,638	
	„ ruotsinkielisiä	189	90	99	50	91	48	—	321	182	139	128	45	148	
	„ lapinkielisiä	11	1	10	1	8	2	—	12	1	11	2	6	4	
	Koko summa	2,667	1,276	1,391	954	1,231	480	2	5,292	2,615	2,677	2,017	1,483	1,790	

3. Kokonansa ja puoleksi sokeita molemmilta silmiltä, jaettuina säädyn
 ja ammatin mukaan vuonna 1873.

Aveugles rangés par état social et par profession.

Lääni. Gouvernement.	Summa. Total.	Kaikki muut. Tous les autres.	Palvelijoita ja niiden perheitä. Domestiques.	Kalastajia ja niiden perheitä. Pêcheurs et leurs familles.	Merimiehiä ja luotseja sekä niiden perheitä. Matelots et leurs familles.	Ent. sotamiehiä ja niiden perheitä. Soldats et leurs familles.	Loisia ja työväkeä. Ouvriers et journaliers avec familles.	Maatorppareita ja arentimiehiä perheineen. Fermiers avec familles.	Talonpoikia ja niiden perheitä. Paysons avec familles.	Kirkon- ja kaupungin-palvelijoi- ta. Gardiens, garçons des bureaux: et employés au service de l'église.	Käsitöläisiä ja niiden perheitä. Artisans avec familles.	Vallassäätöläisiä ja ni- den perheitä. Personnes de qualité.
Uudenmaan	7	18	9	52	39	153	5	5	2	17	99	406
Turun ja Porin	7	49	7	171	269	298	2	12	7	52	134	1,008
Hämeenlinnan	13	33	1	140	182	315	6	2	—	53	211	956
Wiipurin	1	6	2	600	68	327	2	3	—	21	156	1,186
Mikkelin	2	7	2	242	110	322	2	—	—	15	200	902
Kuopion	3	2	1	234	73	5 99	1	—	1	23	331	1,268
Waasan	4	6	3	177	169	371	1	8	1	17	241	998
Oulun	6	7	10	271	110	389	2	19	8	17	396	1,235
Summa	43	128	35	1,887	1,020	2,774	21	49	19	215	1,768	7,959

4. Kokonansa ja puoleksi sokeita molemmilta silmiltä, jaettuina varallisuuden ja sivistysmäärän mukaan.

Aveugles et demi-aveugles classés selon leur condition et leur degré d'instruction.

Lääni. Gouvernement.	Varallisia. Assés.	Toimeentulevia. Qui se subsistent honnêtement.	Köyhiä. Pauvres.	Vainaisia. Indigents, qui vivent de la charité publique.	Summa. Total.	Jotkilla on hyvä koulu-oppi. Ayant érudition scolaire.		Jotka eivät osaa lukea, vaan joilla on välttävää kristinopin taito. Ne sachant lire, mais étant instruits de la foi chrétienne.		Jotka eivät ole saaneet mitään opetusta. Sans instruction spéciale.		Alaikäisiä (10-vuotisia ja nuorempia). Au-dessous de 10 ans.	Summa. Total.
						Jotka osaavat lukea ja kirjoittaa. Sachant lire et écrire.	Jotkilla on hyvä koulu-oppi. Ayant érudition scolaire.	Jotka eivät osaa lukea, vaan joilla on välttävää kristinopin taito. Ne sachant lire, mais étant instruits de la foi chrétienne.	Jotka eivät ole saaneet mitään opetusta. Sans instruction spéciale.				
Uudenmaan	3	80	249	74	406	3	26	333	34	10	406		
Turun ja Porin	21	193	693	101	1,008	7	74	772	63	41	957 ¹⁾		
Hämeenlinnan	12	213	547	175	947 ²⁾	7	56	746	125	13	947 ²⁾		
Viipurin	9	460	569	148	1,186	1	35	993	135	22	1,186		
Mikkelin	26	200	515	161	902	3	4	823	57	15	902		
Kuopion	13	222	740	222	1,197 ³⁾	—	27	1,035	106	29	1,197 ³⁾		
Waasan	24	222	647	105	998	1	81	798	86	32	998		
Oulun	22	272	706	235	1,235	1	69	1,097	42	26	1,235		
Summa	130	1,862	4,666	1,221	7,879 ⁴⁾	23	368	6,597	648	192	7,828 ⁵⁾		

1) Tietoja opetuksesta puuttuu 14 hengen suhteen Yläneellä sekä 37 hengen suhteen Kiukaisten kappelissa.

2) Tietoja opetuksesta ja varallisuudesta puuttuu 9 hengen suhteen Wesilahdella.

3) Tietoja opetuksesta ja varallisuudesta puuttuu 71 hengen suhteen Leppävirroilla.

4) paitsi muistutuksissa 2) ja 3) mainittuja 80 henkeä; koko summa siis 7,959.

5) paitsi muistutuksissa 1), 2) ja 3) mainittuja 131 henkeä; koko summa siis 7,959.

5. Ikä milloin sokeus on ilmaantunut.

Aveugles classés selon l'âge, auquel l'infirmité est survenue.

	Summa Total.		Oulun lääni. G. d'Uleåborg.		Vaasan lääni. G. de Wasa.		Kuopion lääni. G. de Kuopio.		Mikkelin lääni. G. de St Michel.		Wilipurin lääni. G. de Wilborg.		Hämeenlinnan lääni. G. de Tavastehus.		Turun ja Porin lääni. G. d'Aho et Björneborg.		Uudenmaan lääni. Gouvernement de Nyland.	
	Puoleksi sokeita. Demi-aveugles.	Kokonaansa sokeita. Entièrement aveugles.	Puoleksi sokeita. Demi-aveugles.	Kokonaansa sokeita. Entièrement aveugles.	Puoleksi sokeita. Demi-aveugles.	Kokonaansa sokeita. Entièrement aveugles.	Puoleksi sokeita. Demi-aveugles.	Kokonaansa sokeita. Entièrement aveugles.	Puoleksi sokeita. Demi-aveugles.	Kokonaansa sokeita. Entièrement aveugles.	Puoleksi sokeita. Demi-aveugles.	Kokonaansa sokeita. Entièrement aveugles.	Puoleksi sokeita. Demi-aveugles.	Kokonaansa sokeita. Entièrement aveugles.	Puoleksi sokeita. Demi-aveugles.	Kokonaansa sokeita. Entièrement aveugles.	Puoleksi sokeita. Demi-aveugles.	Kokonaansa sokeita. Entièrement aveugles.
Syntyessä (<i>Aveugles nés</i>)	7	15	37	57	27	42	27	25	16	16	24	32	26	36	43	38	207	261
Ensimmäisellä vuodella (<i>Pendant première année</i>)	6	—	8	2	1	2	3	1	—	2	1	—	3	2	2	4	24	13
1—3 vuoden välillä (<i>Entre 1—3 ans</i>)	6	5	20	20	6	12	9	16	5	9	8	18	23	9	10	23	87	112
3—10 ” ” ” 3—10 ”	13	20	34	32	25	35	42	31	19	27	30	41	42	25	36	36	241	247
10—20 ” ” ” 10—20 ”	10	12	25	27	34	44	38	53	30	35	37	44	37	65	43	42	254	322
20—30 ” ” ” 20—30 ”	8	12	28	30	24	43	34	55	34	35	26	63	39	51	46	54	239	343
30—40 ” ” ” 30—40 ”	19	17	33	48	29	43	63	72	42	43	73	82	44	67	58	88	361	460
40—50 ” ” ” 40—50 ”	19	23	47	50	59	59	82	89	52	61	72	75	62	71	81	90	474	518
50—60 ” ” ” 50—60 ”	14	13	57	42	56	36	96	69	58	67	76	49	69	48	65	66	491	390
60—65 ” ” ” 60—65 ”	17	9	23	22	26	20	38	20	34	26	35	13	26	17	35	26	234	153
65—70 ” ” ” 65—70 ”	17	4	16	10	15	8	37	17	20	15	27	4	20	9	24	20	176	87
70—75 ” ” ” 70—75 ”	7	3	26	6	30	4	28	9	16	8	15	6	15	11	32	18	169	65
75—80 ” ” ” 75—80 ”	4	5	7	3	8	—	7	1	4	1	4	—	9	3	18	6	61	19
Yli 80 vuoden (<i>Au-dessus de 80 ans</i>)	3	1	4	3	2	1	—	—	2	1	1	1	2	3	4	2	18	12
Summa	150	139	365	352	342	349	504	458	332	346	429	428	417	417	497	513	3,036	3,002
Sokeita, joidenka ikää ei ole ilmoit- tettu (<i>L'âge pas indiqué</i>)	54	63	105	186	115	150	147	77	78	146	231	180	49	115	76	149	855	1,066
Summa summarum	204	202	470	538	457	499	651	535	410	492	660	608	466	532	573	662	3,891	4,068

6. Niiden tapausten lukumäärä, joissa olot molemmilta silmiltä sokean
suvussa ovat tunnetut ja kuinka monessa tapauksessa
myöskin sokeita sukulaisia löytyy.

Nombre de cas, où il y a deux ou plusieurs aveugles d'une même famille, par province.

Sokeita sukulaisia.	Uudenmaan lääni. Gouvernement de Nyland.	Turun ja Porin lääni. G. d'Abo et Björneborg.	Hämeenlinnan lääni. G. de Tavastehus.	Viipurin lääni. G. de Viborg.	Mikkelin lääni. G. de St. Michel.	Kuopion lääni. G. de Koopio.	Vascan lääni. G. de Vasa.	Oulun lääni. G. d'Uleborg.	Summa. Total.
Isä ja äiti (<i>Père et mère</i>)	—	5	6	2	5	9	2	4	33
Isä ja äiti sekä yksi tahi usiampi sisaruksista (<i>Père, mère, frères et soeurs</i>)	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Isä ja yksi tahi usiampi sisaruksista (<i>Père et frère ou soeur</i>)	—	2	—	2	6	3	3	6	22
Isä ja likeinen sukulainen äitin puolella (<i>Père et oncle maternel</i>)	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Isä yksinensä taikka jonkun isänpuolisen sukulaisen kanssa (<i>Père seul ou avec aïeul paternel</i>)	—	22	10	13	10	28	10	—	93
Äiti ja yksi tahi usiampi sisaruksista (<i>Mère et frère ou soeur</i>)	2	5	4	6	5	8	9	12	51
Äiti ja likeinen sukulainen isän puolella (<i>Mère et oncle paternel</i>)	—	—	1	—	1	1	—	—	3
Äiti yksinensä taikka jonkun äitinpuolisen sukulaisen kanssa (<i>Mère seule ou avec aïeul maternel</i>)	3	40	36	21	19	52	35	37	243
Kaksi tahi usiampia sisaruksia (<i>2 ou 3 frères et soeurs</i>)	—	13	13	17	7	19	9	24	102
Yksi sisaruksista (<i>1 frère ou soeur</i>)	5	38	23	45	17	45	46	32	251
Yksi lapsi (<i>1 enfant</i>)	4	8	11	13	2	10	12	25	85
Kaksi tahi usiampia lapsia (<i>2 ou plusieurs enfants</i>)	1	1	3	5	3	2	1	7	23
Isän-isä, isän-äiti, setä, isänpuolinen tati, joko kaikki taikka joku niistä (<i>Aïeul (aïeule) ou oncle (tante) paternel</i>)	—	—	—	2	2	2	1	3	10
Äitin-isä, äitin-äiti, epo tai äitinpuolinen tati, joko kaikki taikka joku niistä (<i>Aïeul (aïeule) ou oncle (tante) maternel</i>)	—	1	2	—	3	2	3	2	13
Serkuksia (<i>Cousins</i>)	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Sukuvika ilman tarkempaa ilmoitusta (<i>Infirmité héréditaire sans désignation</i>)	2	4	5	2	10	32	6	16	77
Summa	17	140	114	130	90	215	137	168	1,011
Summa tapauksia, joissa ei yhtään sokeata sukulaista löydy	81	329	255	458	341	252	263	327	2,306
Summa ilmoitettuja tapauksia	98	469	369	588	431	467	400	495	3,317
Summa ilmoittamattomia tapauksia	308	539	587	598	471	801	598	740	4,642

Tableau comparatif des monnaies, mesures et poids en:

Finlande	Russie	Suède	France	Angleterre
1 Markka = 100 penniä = 4,499093 grammes d'argent pur	0,25 rouble = 25 kopek	0,7057 krona = 70,57 öre	0,99979 franc	0,039776 Liv. Sterling = 9,55 pence
1 peninkulma (= 10 virstaa = 18,000 kyynärää = 36,000 jalkaa)	10,019 verst	1 mil = 360 ref	10,6886 kilomètres	6,6416 british-miles = 5,7718 sea miles
1 syltä (= 3 kyynärää)	0,83496 saschen = 2,50488 arschin	0,6 stång	1,7815 mètres	1,9483 yard
1 jalka (= 10 kymmenystuumaa)	0,41748 arschin	1 fot	0,2969 mètre	0,9741 foot
1 □ virsta (= 231,428 tynnyrin- alaa)	1,0038 □ verst	0,01 □ mil	1,1423 □ kilomètre	0,44110 □ british miles
1 tynnyrinala (= 56,000 □ jalkaa)	0,45183 déciatine	5,6 □ ref	0,49364 hectare	1,21983 acre
1 kippunta (= 20 leiviskää)	1,038 berkovetz = 10,38 pouds	4 centner	170,028 kilogrammes	374,8532 pound avoirdupois
1 leiviskä (= 20 naulaa)	0,51901 poud	0,2 centner = 20 skäl- pund	8,501 kilogrammes	18,74266 pound avoirdupois
1 naula (= 32 luotia)	1,038 fount	1 skäl- pund	425,07 grammes	0,93713 pound avoirdupois
1 luoti (= 4 kvintiiniä)	3,114 solotniks	3,125 ort = 312,5 korn	13,283 grammes	0,46856 ounces
1 tynnyri (= 6,3 kuutiojalkaa = 30 kappaa = 63 kannua)	0,78608 tshetverte	6,3 kubikfot	1,6489 hektolitre	0,56741 imp. quarter = 4,53954 bushels
1 kappa (= 2,1 kannua)	0,209621 tsjetverik	2,1 kannua	5,4963 litres	0,15132 bushels
1 kannu (= 2 tuoppia = 8 korttelia = 100 kuutiokymmenystuumaa)	0,2128 védro	1 kannua	2,6173 litres	0,57645 imp. gallon
1 aami (= 60 kannua)	12,7685 védro	6 kubikfot	1,5704 hektolitre	34,587 imp. gallon
1 ankkuri (= 15 kannua)	3,1921 védro	1,5 „	39,2598 litres	8,64675 imp. gallon
1 lästi (= 288 leiviskää = 148 kuutiojalkaa)	circa 1,25 laste	0,576 nyläst	1,86 tonneau	1,86 regist. ton.

Oikaistavaa.

Siv. 2 on molemmilta silmiltä kokonansa sokeiden suhta 10,000 henkilöön ilmoitettu Helsingin pitäjän seurakunnassa 55,69:ksi; pitää olla 5,57.

Sokeiden lukumäärä Suomessa v. 1873.

Cécité en Finlande en 1873.

